

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยใน
การทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

นางสาวกมลณี รัตติธรรม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Relationship between Work Safety Perception and Behavior of
Employees of Thai Takenaka International Limited.**

Miss Kojmanee Rattitham

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากล
ก่อสร้าง จำกัด

ชื่อและนามสกุล นางสาวกมลณี รัตติธรรม

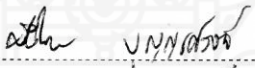
แขนงวิชา บริหารธุรกิจ

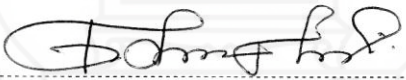
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

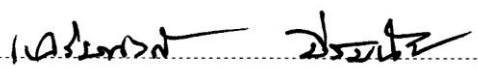
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศรีธนา บุญญเศรษฐ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศรีธนา บุญญเศรษฐ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ บุญย์เพิ่ม)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ผู้ศึกษา นางสาวจกณี รัตติธรรม รหัสนักศึกษา 2523001879 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศรีธนา บุญชูเศรษฐ์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด (2) ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด (4) เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรคือพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง (2) พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) การรับรู้ความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด ในระดับปานกลาง ($r = 0.31$) (4) พนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด ที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่า ได้แก่ พนักงานที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สถานภาพสมรส มีบุตรมากกว่า 2 คน อายุการทำงานมากกว่า 20 ปี หน้าที่รับผิดชอบในงานบริหาร ผ่านการอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และเคยพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ

คำสำคัญ การรับรู้ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

Independent Study title: The Relationship between Work Safety Perception and Behavior of Employees of Thai Takenaka International Limited.

Author: Miss Kojmanee Rattitham; **ID:** 2523001879;

Degree: Master of Business Administration;

Independent Study advisor: Sritana Boonyasait, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this study were (1) to study level of work safety perception of employees of Thai Takenaka International Limited. (2) to study level of work safety behavior of employees of Thai Takenaka International Limited. (3) to study relationship between work safety perception and behavior of employees of Thai Takenaka International Limited. (4) to compare work safety behavior of employees of Thai Takenaka International Limited by personal factors.

This study was a survey research. The population was 80 employees of Thai Takenaka International Limited. Questionnaire was used to collect data and the statistical tools were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation.

The study result was as follows: (1) the levels of work safety perception of employees were at high level. (2) the work safety behavior of employees were at medium level. (3) work safety perception relating to work safety behavior at medium level ($r = 0.31$) (4) employees of Thai Takenaka International Limited who had higher work safety behavior were more than 40 years of age, the education level higher than Bachelor degree, status married, had children more than 2 persons, works experience more than 20 years, responsibility in management work, had passed training safety more than 10 courses, had experience in accident from work and seen co-worker had accident.

Keywords: Perception, Work safety behavior, Thai Takenaka International Limited.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณาและการให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ศรีธนา บุญญเศรษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนปริญญาโทที่ช่วยให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอระลึกถึงพระคุณบิดามารดาที่คอยอบรมให้การเลี้ยงดูและให้การศึกษาคดีแก่ผู้ศึกษา รวมไปถึงพระคุณคณาจารย์ทั้งหลายที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้ศึกษา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้ในที่สุด

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจท่านอื่นๆ ต่อไป

กจมนิ รัตติธรรม

กรกฎาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	2
สมมติฐานการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดของการรับรู้และการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน	5
แนวคิดของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ	18
ข้อมูลทั่วไปของบริษัทไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	36
ประชากร	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน	42
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน	46
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	50
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรม ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด	54
ส่วนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	55
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปการศึกษา	60
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม	75
ข แบบสอบถาม	77
ประวัติผู้ศึกษา	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างเดือนธันวาคม 2554 –เมษายน 2555.....	1
ตารางที่ 2.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างเดือนธันวาคม 2554 –เมษายน 2555.....	27
ตารางที่ 3.1 ประชากรที่ทำการศึกษาจำนวน 80 คน (ธันวาคม 2554 -เมษายน 2555).....	37
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด จำแนกรายด้าน	46
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านระเบียบข้อบังคับ	47
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของ พนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และ เครื่องจักร	48
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของ พนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านสภาพแวดล้อม ในการทำงาน	49
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด จำแนกรายด้าน	50
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	51
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และ เครื่องจักร	52
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขกลก่อสร้าง จำกัด ด้านการทำงานใน งานก่อสร้าง	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย	54
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานจำแนกตามอายุ	55
ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 80)	56
ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน จำแนกตามสถานภาพสมรส (N = 80)	56
ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน จำแนกตามจำนวนบุตร-ธิดา (N = 80)	57
ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน จำแนกตามอายุการทำงาน (N = 80)	57
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานจำแนกตาม หน้าที่ความรับผิดชอบ (N = 80)	58
ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน จำแนกตามจำนวนครั้งการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย (N = 80)	58
ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยจำแนกตามประสบการณ์ การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเดือน ธันวาคม 2554-เมษายน 2555 (N = 80)	59
ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยจำแนกตามประสบการณ์ การพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	2
ภาพที่ 2.1 กระบวนการรับรู้ของสุชา จันท์เอม	8
ภาพที่ 2.3 กระบวนการรับรู้ของกันยา สุวรรณแสง	8
ภาพที่ 2.4 กระบวนการรับรู้ของสิริอร วิชชาวุธ	9
ภาพที่ 2.4 โดมิโนของการเกิดอุบัติเหตุ	23
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างการบริหารงานของบริษัทไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความปลอดภัยในการทำงานมีความสำคัญมากและส่งผลกระทบต่อการทำงาน อันตรายจากการทำงานส่วนใหญ่มักขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัยจึงก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย ชีวิตของตนเอง เพื่อนร่วมงานและทรัพย์สิน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจและปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยโดยเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายหรืออุบัติเหตุต่างๆ เพราะการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้งนำมาซึ่งความสูญเสีย เช่น การสูญเสียเงิน สูญเสียเวลา เป็นต้น

เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วทำให้พนักงานที่ได้รับบาดเจ็บต้องหยุดทำงาน ไม่ว่าจะหยุดชั่วคราวหรือหยุดนานๆ ก็ตาม นอกจากจะต้องเสียค่าพยาบาลผู้บาดเจ็บแล้ว งานในหน้าที่นั้นจำเป็นต้องหาคนมาทำงานแทน ซึ่งการว่าจ้างพนักงานใหม่นั้น เสียเวลามาก และโอกาสที่พนักงานใหม่จะได้รับอุบัติเหตุอันตรายก็ยังคงมีอยู่

บริษัทไทยทาคานาคา สาขาล่อสร้าง จำกัด ได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานก่อสร้างให้มีความปลอดภัยสูงสุด โดยกำหนดในแผนแม่บท (Master plan) ของบริษัทในปี 2555 ไว้ว่า “อุบัติเหตุต้องเท่ากับศูนย์” (Zero Accident) โดยมีระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Occupational Health and Safety Management System: OHSAS 18001) เป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยเรื่องของอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของบุคลากรในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงสุดจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการ แต่ยังมีปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงานเกิดขึ้นที่โรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ซึ่งจากรายงานการเกิดอุบัติเหตุ (Accident Report) พบข้อมูลและสถิติการเกิดอุบัติเหตุดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างเดือนธันวาคม 2554 – เมษายน 2555

เดือน/ปี	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงาน 1-2 วัน	ไม่หยุดงาน	จำนวน
ธ.ค.54	4	2	17	23
ม.ค.55	3	-	9	12
ก.พ.55	-	-	18	18
มี.ค.55	1	-	7	8
เม.ย.55	2	-	21	23

จากข้อมูลและสถิติการเกิดอุบัติเหตุข้างต้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจทำการศึกษานี้ เพื่อทราบถึงระดับการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ที่ปฏิบัติงานการก่อสร้างและปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ไปปรับปรุงการอบรมบุคลากรของบริษัทและเพิ่มมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด

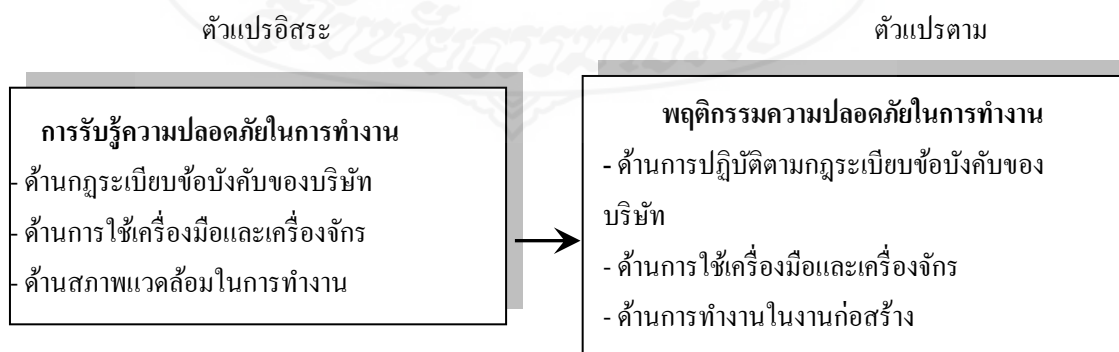
2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด

2.4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเลนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด

4.2 พนักงานบริษัท ไทยทาเลนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ได้ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเลนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ใน 3 ด้าน คือ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ เป็นพนักงานบริษัทไทยทาเลนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ในระดับผู้จัดการระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงานการก่อสร้างและปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD รวมทั้งสิ้น 80 คน

5.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการศึกษานี้ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2554 ถึงเดือนกรกฎาคม 2555 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมิถุนายน 2555

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การมีความรู้จากประสบการณ์หรือมีความชำนาญจากการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงอันตรายจากการปฏิบัติงาน รวมถึงการทราบผลที่จะได้รับจากการเกิดอุบัติเหตุ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

6.1.1 ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจกฎระเบียบในการปฏิบัติงานที่บริษัทกำหนดไว้

6.1.2 ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร หมายถึง การมีความรู้ในวิธีการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรที่ถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสัญลักษณ์และคำเตือนในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร

6.1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง การมีความรู้ในลักษณะของงานที่กระทำ รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

6.2 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง ปฏิบัติหรือการกระทำของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

6.2.1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท หมายถึง การแสดงออกที่มีต่อกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท

6.2.2 ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร หมายถึง วิธีการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร โดยใช้ความระมัดระวังในการใช้งาน

6.2.3 ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง หมายถึง การแสดงออกที่พึงปฏิบัติในงานก่อสร้างเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

6.3 พนักงาน หมายถึง บุคลากรบริษัท ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ในระดับผู้จัดการระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงานก่อสร้างและปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้บริหารได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมาตรการในการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดในการทำงาน

7.2 ผู้บริหารได้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการฝึกอบรมพนักงานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด” ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดของการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน
2. แนวคิดของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน
- 3.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ
- 4.ข้อมูลทั่วไปของบริษัทไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด
- 5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดของการรับรู้และการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

1.1 ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ (Perception) เป็นสภาพทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรม มีนักจิตวิทยาและนักวิชาการให้ความหมายของการรับรู้ไว้ดังต่อไปนี้

Hansaker and Phillip (2001: 162) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การคัดเลือก การรวบรวม จัดระบบและตีความหมายของข้อมูลตามความรู้สึก เป็นกระบวนการที่สำคัญจะช่วยให้บุคคลกำหนดสิ่งต่างๆ ให้ชัดเจนและจัดเงื่อนไขเพื่อเป็นแนวทางของพฤติกรรมบุคคล

Robbins (2003: 124) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลจัดระบบหรือตีความสิ่งที่ประสาทสัมผัสได้ เพื่อให้ความหมายกับสภาพแวดล้อมของสิ่งนั้น ๆ

Freeman (2003:3) กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่ใช้ประสาทสัมผัสเชื่อมโยงในระดับเซลล์สู่สมองประมวลผลออกมาในรูปแบบของความรู้สึกทางกาย จิตใจ อารมณ์ ความเข้าใจ และความไม่เข้าใจ

Wagner and Hollenbeck (2005:72) กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลเลือก (Select) จัดการ (Organize) เก็บ (Store) และรับ (Retrieve) ข้อมูล

Derrick and others (2009:2) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ประสาทสัมผัสและอวัยวะของร่างกาย ในการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสทางกาย การได้ยิน หรือการรับรู้ด้วยการมองเห็น การรับรู้จะเกิดขึ้นทันทีเมื่ออวัยวะที่ใช้ในการรับรู้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

กันยา สุวรรณแสง (2540: 128-129) กล่าวว่า การรับรู้หมายถึง การแปลความหมายจากการสัมผัส โดยเริ่มตั้งแต่การมีสิ่งเร้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้าและส่งกระแสประสาทไปยังสมองเพื่อการแปลความหมายข้างต้น

สุชา จันทรเฒ (2544: 30-31) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ คือ การตีความหมายจากการรับสัมผัส (Sensation) ในการรับรู้ที่เราไม่เพียงแต่มองเห็น ได้ยิน หรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่เราต้องรับรู้ได้ว่าวัตถุหรือสิ่งของที่เรารับรู้นั้นคืออะไร มีรูปร่างอย่างไร อยู่ที่ใด ไกลกว่าเรามากน้อยแค่ไหน ในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้ในขบวนการที่เกิดขึ้นแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

จากความหมายการรับรู้ข้างต้นสรุปได้ว่า การรับรู้หมายถึง การแปลความหมายโดยใช้ประสาทสัมผัสทางกายและจิตใจ เป็นเครื่องมือในการรับรู้และประมวลผลตอบรับข้อมูลหรือสิ่งเร้าต่างๆ ออกมาเป็นพฤติกรรมตอบสนองของบุคคลตามความรู้สึกนึกคิดหรืออารมณ์ร่วมในสถานการณ์นั้นๆ

1.2 ความหมายของการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นการรับรู้ในการปฏิบัติส่วนบุคคลในการทำงานให้มีความปลอดภัย โดยมีผู้ให้ความหมายเฉพาะทางที่เกี่ยวกับการรับรู้ความปลอดภัยในด้านต่างๆ ดังนี้

วิฑูรย์ สิมะโชคคี และ วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2547:25) ให้ความหมายว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การรับรู้จากประสบการณ์หรือมีความชำนาญจากการปฏิบัติงานเฉพาะทาง เช่น การปฏิบัติงานด้วยเครื่องจักรกล เครื่องมือทางการแพทย์ เครื่องมือช่างและวิศวกรรม ฯลฯ รวมถึงความเชี่ยวชาญทางเทคนิค ค่า รหัส สัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงการป้องกันและการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโดยตรง

ณัฐกิตต์ วัฒนพันธ์ (2549:8) กล่าวว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การรับรู้และเข้าใจถึงสถานะความปลอดภัยในหน้าที่งานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานหรือองค์กร ภายใต้การปฏิบัติงานนั้นๆ

รัชฎาภรณ์ แม้นชีพสุข (2550:12) กล่าวว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การรับรู้ความเสี่ยงอันตรายที่จะได้รับภายใต้การปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมการทำงานที่กระทำอยู่

จากความหมายการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานข้างต้นสรุปได้ว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การมีความรู้จากประสบการณ์หรือมีความชำนาญจากการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงอันตรายจากการปฏิบัติงาน รวมถึงการทราบผลที่จะได้รับจากการเกิดอุบัติเหตุ

1.3 กระบวนการรับรู้

Mowen and Minor (1998: 63) กล่าวว่า การรับรู้ เป็นกระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจความหมาย โดยจะแบ่งขั้นการรับออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 เรียกว่าขั้นเปิดรับ (Exposure Stage) การรับข้อมูลโดยผ่านทางประสาทสัมผัสในขั้นตั้งใจรับ

ขั้นที่ 2 เรียกว่าขั้นตั้งใจรับ (Attention Stage) ความสนใจมาสู่สิ่งเร้านั้น

ขั้นที่ 3 เรียกว่าขั้นเข้าใจ (Comprehension Stage) การจัดองค์ประกอบข้อมูลและแปลความหมายออกมา

ทรงพล ภูมิรัตน์ (2540:57-58) กล่าวว่า กระบวนการรับรู้ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. อาการสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัสรับสิ่งเร้าหรือสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะสิ่งแวดล้อมรอบตัวเราแล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง

2. การแปลความหมายจากอาการสัมผัส ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การแปลความหมายได้ดีหรือถูกต้องเพียงใดต้องอาศัยสิ่งต่อไปนี้

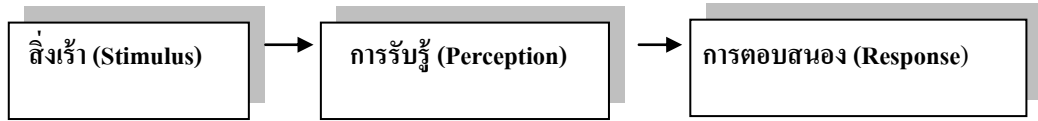
2.1 สถิติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด

2.2 การพิจารณาและการสังเกต

2.3 ความตั้งใจและความสนใจ

2.4 ความมั่นคง คงเส้นคงวาของจิตใจในขณะนั้น

สุชา จันท์เอม (2540: 119) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายสุดถึงซับซ้อนที่สุดจึงยากแก่การเข้าใจ การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองสิ่งเร้า มีกระบวนการดังนี้

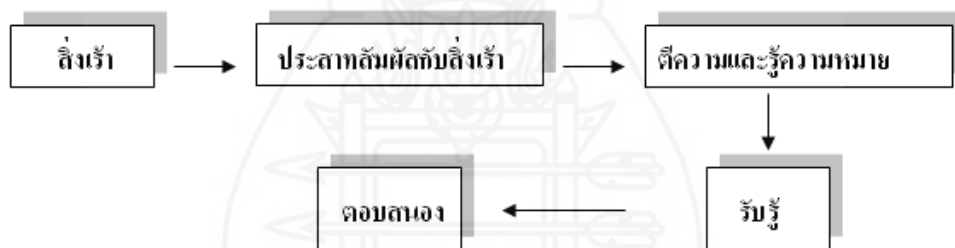

ภาพที่ 2.1 กระบวนการรับรู้ของสุชา จันท์เอม

ที่มา : สุชา จันท์เอม (2540: 119)

กันยา สุวรรณแสง (2544: 127) กล่าวว่า การเรียนรู้มีผลต่อการรับรู้ครั้งใหม่ เนื่องจากความรู้ ความจำเดิมจะช่วยแปลความหมายให้ทราบว่าอะไรมีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม เมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์ พัฒนาเป็นเจตคติ แล้วพฤติกรรมก็ตามมาในที่สุด

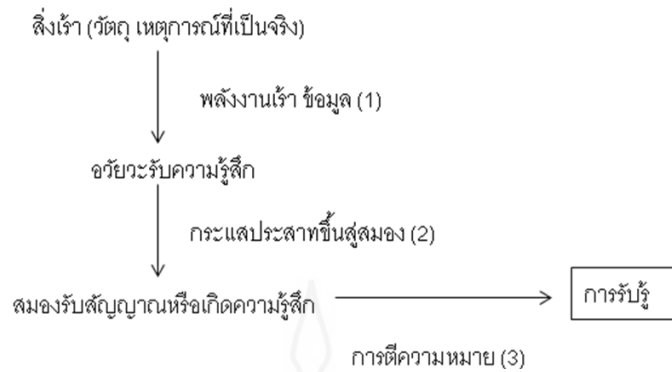
การรับรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้การเรียนรู้ก็เกิดขึ้นไม่ได้ สังเกตได้จากกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 2.2 กระบวนการรับรู้ของกันยา สุวรรณแสง

ที่มา : กันยา สุวรรณแสง (2544: 130)

สิริอร วิชชาวุธ และคณะ (2550:157) กล่าวว่า กระบวนการรับรู้ เป็นกระบวนการขั้นสูง ทำให้เกิดการตีความออกมา ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ อารมณ์ แล้วยังขึ้นกับปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น การเรียนรู้ แรงจูงใจ เจตคติ ฯลฯ นั่นคือปัจจัยทางจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการรับรู้จึงอาจ แสดงด้วยแผนภูมิ ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 กระบวนการรับรู้ของสิริอร วิชชาวุธ และคณะ
ที่มา : สิริอร วิชชาวุธ และคณะ (2550: 157)

จากกระบวนการรับรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการรับรู้ เป็นกระบวนการที่ใช้ประสาทสัมผัสในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เชื่อมโยงไปยังสมองและแปลความหมายออกมาทำให้เกิดปฏิกิริยาหรือพฤติกรรม

1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

Schemerhorn et al.(2000 อ้างถึงใน นิติยา โพธิ์ศรีขาม 2547: 58) กล่าวว่า อิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลนั้นมีหลายประการ โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ได้แก่

1. ความตั้งใจ (Attention) หมายถึง การเอาใจใส่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในขณะนั้นเพียงสิ่งเดียว ดังนั้น การรับรู้จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากสิ่งเร้าภายนอกเป็นคุณสมบัติของสิ่งเร้าภายนอกที่ดึงดูดความตั้งใจของเรา ได้แก่ สิ่งของที่มีขนาดใหญ่ ระดับความเข้มหรือความหนักเบาของสิ่งเร้า การกระทำซ้ำ ๆ การเคลื่อนที่หรือการเปลี่ยนระดับ การตัดกัน สีเข้ม และเกิดจากสิ่งเร้าภายใน ได้แก่ ความสนใจ ความต้องการ หรือความหวัง

2. การเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ (Preparatory Set) หมายถึง สภาพของจิตใจที่สงบและแน่วแน่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียว การรับรู้ก็พร้อมที่จะเกิดขึ้นได้

3. ความต้องการ หมายถึง สภาพของจิตใจที่อยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเป็นความอยากได้การรับรู้ที่เกิดขึ้นก็จะมีประสิทธิภาพ

4. ผู้รับรู้ (Perceiver) จะนำประสบการณ์ที่ผ่านมา ความต้องการ หรือแรงจูงใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและทัศนคติ มาเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการรับรู้

5. สิ่งแวดล้อม (Setting) ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์การ ต่างก็เป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล

6. สิ่งที่ถูกรับรู้ (Perceive) คุณลักษณะของบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ที่ถูกรับรู้ ยกตัวอย่างเช่น การตัดกันของสิ่งเร้า ความเข้ม ขนาด การเคลื่อนไหว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ มีอิทธิพลต่อการรับรู้เป็นอย่างยิ่ง

ณัฐกิตติ์ วัฒนพันธ์ (2549: 17) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากผู้รับรู้ : เมื่อบุคคลมองวัตถุ หรือเป้าหมาย จะแปลสิ่งที่เห็น โดยอาศัยคุณลักษณะส่วนตัว ซึ่งมีผลกระทบต่อรับรู้โดยตรง ได้แก่ ทักษะคิด แรงจูงใจ ความสนใจ ประสบการณ์ที่ผ่านมา และความคาดหวัง

2. ปัจจัยที่เกิดจากเป้าหมาย: คุณลักษณะของเป้าหมาย หรือวัตถุที่ถูกสังเกต ก่อให้เกิดการรับรู้ เช่น “กลุ่มคนที่ส่งเสียงดัง ย่อมได้รับการสังเกต หรือได้รับความสนใจมากกว่า กลุ่มที่เงียบ” โดยจะมองความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆประกอบด้วย

3. ปัจจัยที่เกิดจากสถานการณ์: สภาพแวดล้อมรอบๆวัตถุ หรือเหตุการณ์ที่ เห็นมีความสำคัญต่อการรับรู้เช่นเดียวกัน เช่น เวลา สถานที่ แสงสว่าง อุณหภูมิ หรือสถานการณ์ อื่นๆ จะมีอิทธิพลต่อการสนใจต่างกัน และทำให้เกิดการรับรู้ต่างกัน

4. อิทธิพลที่มาจากภายนอก ได้แก่ ความเข้มและขนาดของสิ่งเร้า (Intensively and Size) การกระทำซ้ำ ๆ (Repetition) สิ่งที่ตรงกันข้าม (Contrast) การเคลื่อนไหว (Movement) และอิทธิพลที่มาจากภายใน ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) การคาดหวัง (Expectancy) ความสนใจ อารมณ์ ความคิดและจินตนาการ ความรู้สึกต่างๆ ที่บุคคลได้รับ เป็นต้น

วสุ บุญโยดม (2550:18) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ประการแรกลักษณะของผู้รับรู้ กับประการที่สองลักษณะของสิ่งเร้า โดยลักษณะของผู้รับรู้พิจารณา จากการที่บุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งใดก่อนหรือหลัง มากหรือน้อย ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้รับรู้สามารถแบ่ง ออกได้คือ

1. ด้านกายภาพ คือ อวัยวะสัมผัส เช่น หู ตา จมูก และอวัยวะสัมผัสอื่น ๆ ปกติ หรือไม่ มีความรู้สึกสัมผัสสมบูรณ์เพียงใด เช่น หูตึง เป็นหวัด ตาเอียง บอดสี สายตาสั้น สายตาสั้น สายตาสั้น ความชรา ถ้าผิดปกติหรืออ่อนสมรรถภาพก็ย่อมทำให้การรับสัมผัสผิดไป คือสมรรถภาพในการรับรู้ลงไป ความสมบูรณ์ของอวัยวะรับสัมผัสจะทำให้รับรู้ได้ดี การรับรู้ บางอย่างเกิดจากอวัยวะรับสัมผัส 2 ชนิดทำงานร่วมกัน เช่น ลิ้นและจมูกช่วยกันรับรู้รส การรับรู้ จะมีคุณภาพดีขึ้นถ้าเราได้รับสัมผัสหลายทาง เช่น เห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกันทำให้เรา แปลความหมายของสิ่งเร้าได้ถูกต้องขึ้น อีกประการหนึ่งต้องขึ้นกับขอบเขตความสามารถในการ รับรู้ด้วยคือ ขอบเขตความสามารถโดยธรรมชาติในการรับรู้ของคน ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการรับสัมผัสและความสามารถในการแปลความหมายของสิ่งเร้า ความสามารถของอวัยวะ

สัมผัสมีขอบเขตจำกัด ไม่สามารถรับสัมผัสสิ่งเร้าได้ทุกชนิด แสงที่มีความเข้มน้อยเกินไป วัตถุขนาดเล็กมากเราไม่สามารถมองเห็นได้ พวงรังสี คลื่นวิทยุ ประสาทหูรับไม่ได้ เสียงที่เบาเกินไป จนไม่ทำให้แก้วหูสั่นสะเทือนเราก็ไม่ได้ยิน นักล้วงกระเป๋าทะลุอย่างแผ่วเบา เราได้รับสัมผัสไม่ได้ ขนาดหรือความเข้มของสิ่งเร้าที่สามารถทำให้ห้อยวะสัมผัสเกิดความรู้สึกได้ เรียกว่า Threshold การเปลี่ยนแปลงความเข้ม หรือขนาดของสิ่งเร้า เพื่อให้บุคคลสามารถรับรู้ได้ เรียกว่า The Differential Threshold ดังนั้นลักษณะของผู้รู้ด้านกายภาพ หรือสรีระวิทยาของบุคคลจะต้องสมบูรณ์การรับรู้จึงจะสามารถแปลความออกมาได้

2. ด้านจิตวิทยา คือปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของคนที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ นั้นมีหลายประการ เช่น ความจำ อารมณ์ ความพร้อม สติปัญญา การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ ทักษะ ค่านิยม วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากการเรียนรู้เดิม และประสบการณ์เดิมทั้งสิ้น นักจิตวิทยา ถือว่า การรับรู้ นั้นเป็นสิ่งที่บุคคลเลือกสรรอย่างยิ่ง (High Selective) เริ่มตั้งแต่รับสัมผัส เลือกเอาเฉพาะที่ต้องการ และแปลความให้เข้ากับตนเอง

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลจะต้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยโดยตรงที่มีอยู่เฉพาะที่ตัวบุคคล เช่น ความตั้งใจ ใฝ่ใจ อารมณ์ ความต้องการ และอื่นๆ ปัจจัยภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อบุคคล เช่น อากาศร้อนหนาว กลุ่มคน สังคม สิ่งของ ฯลฯ

1.5 การวัดการรับรู้

Baran and Byrne (อ้างถึงใน ฌูเกิตตี วัฒนพันธ์ 2549: 17) กล่าวถึง วิธีการวัดการรับรู้สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. วิธีการสังเกต (Observation) การสังเกตการรับรู้บุคคลทำได้ 4 วิธี คือ พิจารณาที่ใบหน้าของบุคคลว่ามีการแสดงออกทางสีหน้าอย่างไร สังเกตที่สายตาหรือแววตา พิจารณาที่บุคลิกภาพท่าทางหรือปฏิกิริยาท่าทางของร่างกาย และพิจารณาที่เจตนาของบุคคลว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมีเจตนาอย่างไร

2. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามที่มีคำถามเป็นข้อความเพียงความคิดเดียว (Items to Accept or Reject) โดยให้ผู้เลือกตอบ ตอบว่า เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ใช่-ไม่ใช่ ถูก-ผิด ซึ่งในบางครั้งอาจมีคำว่าไม่แน่ใจอยู่ด้วยก็ได้

2.2 แบบสอบถามที่มีตัวเลือกหลายประเด็นตามสเกล (Likert's Rating Scale) เป็นคำถามที่มีประโยคคำถามและคำตอบที่แบ่งระดับการรับรู้ว่ามากน้อยเพียงใดออกเป็น

5 ระดับ หรือ 7 ระดับ หรืออื่นๆ เช่น น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด หรือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3 แบบสอบถามที่มีคำถามแบบใช้ความหมายคำตรงกันข้าม (Semantic Differentials Scale) เป็นการใช้คำหรือวลีที่มีความหมายตรงข้ามกันเป็นคู่ๆ โดยมีมาตรวัดตามแนวนอน แล้วให้ผู้ตอบเลือกตามสภาพการรับรู้ที่มีต่อเรื่องนั้นๆ

กึ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546: 21) กล่าวถึง วิธีการวัดการรับรู้สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) อาจเป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอน (Structured item) โดยสร้างคำถามและมีคำตอบให้เลือกเหมือนกับแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและคำถามจะตั้งไว้ก่อน จัดเรียงลำดับก่อนหลังไว้อย่างดี หรืออาจเป็นแบบไม่มีโครงสร้างคำถาม (Unstructured item) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เพียงหัวข้อใหญ่ๆ ให้ผู้ตอบมีโอกาสตอบอย่างอิสระและคำถามก็จะเป็นไปตามโอกาสอำนวยในขณะที่ทำการสนทนา

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามอาจเป็นแบบชนิดปลายปิดหรือปลายเปิดหรือผสมระหว่างปลายเปิดและปลายปิดก็ได้

3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องวัดชนิดที่ให้ตรวจสอบว่าเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย หรือมีกับไม่มี สิ่งที่กำหนดตามรายการอาจอยู่ในรูปของการทำเครื่องหมายหรือเลือกตอบว่าใช่กับไม่ใช่ก็ได้

4. มาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เครื่องมือชนิดนี้เหมาะสำหรับวัดอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการทราบความเข้ม (Intensity) ว่ามีมากน้อยเพียงใดในเรื่องนั้นๆ

วสุ บุญโยดม (2550: 22) กล่าวถึง วิธีการวัดการรับรู้ของบุคคลด้วยการศึกษาพฤติกรรมโดยตรง ประกอบด้วย

1. การสังเกตแบบให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว เช่นครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียน โดยบอกให้นักเรียนในชั้นได้ทราบว่าครูจะสังเกตว่าใครทำกิจกรรมอะไรบ้างในห้องเรียน การสังเกตแบบนี้อาจทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาให้เห็นก็ได้

2. การสังเกตแบบธรรมชาติ คือการที่ผู้ต้องการสังเกตพฤติกรรมไม่ได้กระทำการเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตและเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวหรือทราบว่าการสังเกต การสังเกตแบบนี้จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ถูกสังเกตและสามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานะที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกันได้ อย่างไรก็ตามก็มีข้อจำกัดของการสังเกตโดยวิธีนี้คือต้องอาศัยระยะเวลาในการสังเกต และการสังเกตต้องกระทำติดต่อกันเป็นจำนวนหลายๆครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงและมีความน่าเชื่อถือ

สรุปได้ว่า การวัดการรับรู้ดำเนินการได้ 3 วิธี คือ การสังเกตจากพฤติกรรม การสัมภาษณ์ หรือสอบถามความรู้ และการใช้แบบสอบถาม

2. แนวคิดของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

2.1 ความหมายของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

Freeman (2003:8) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานหมายถึง การตอบสนองทางร่างกายและจิตใจในการปฏิบัติงานประกอบกับการมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้พ้นจากอันตราย

Wagner and Hollenbeck (2005:87) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานหมายถึง การกระทำใดๆที่แสดงออกต่อการป้องกันตนเองจากอันตรายจากการปฏิบัติงาน

บุษบา สังข์ทอง (2550 : 30) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง สภาพการณ์ที่ปลอดภัยหรืออันตรายต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งการบาดเจ็บหรือการสูญเสียต่อร่างกายหรือจิตใจของบุคคล

วราพร ช่างยา (2551: 26) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การกระทำ การแสดงออกและการตอบสนองของบุคคลเพื่อให้ออกพ้นจากอันตราย การบาดเจ็บและการสูญเสีย การเกิดโรคจากการทำงาน รวมถึงการหลีกเลี่ยง ป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทำงาน

ไพจิตร บุญยานุเคราะห์ (2553: 19) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคคลที่ป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุที่มีโอกาสเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

จากความหมายพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงการป้องกันตนเองจากการปฏิบัติงานให้พ้นจากอันตรายหรือบาดเจ็บ

2.2 ประเภทของพฤติกรรม

Bloom (2005: 80) ได้แยกประเภทของพฤติกรรมออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เป็นกระบวนการทางด้านสมอง เป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิด วิเคราะห์ญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ดังนี้

1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือ จะต้องมีความรู้มาก่อนถึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปล ความ ตีความ และคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์และ แนวคิดต่างๆ ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะการ จำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่าง ส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหาหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวม ส่วนย่อยต่างๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ติราคาของสิ่งของต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้น มา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านจิตใจอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ การให้คุณค่า การปรับปรุงค่านิยม การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยม ที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ กันจะบอกแนวโน้มของบุคคลใน การกระทำพฤติกรรม

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor domain) หมายถึง พฤติกรรมที่ใช้ความสามารถ ทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคล ปฏิบัติออกมาโดยมีด้านความรู้และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ ถูกต้อง แต่กระบวนการในการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจ

วราพร ช่างยา (2551: 26) ได้สรุปประเภทของพฤติกรรมมีดังนี้

1. พฤติกรรมการแสดงออก (Action) หมายถึงการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัส การ เคลื่อนไหวทางกาย การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ

2. พฤติกรรมที่ยังไม่แสดงออก (Convert Behavior) รวมถึงกระบวนการภายในอื่นๆ เช่น ความคิด ความรู้สึก เจตคติ เป็นต้น

ไพจิตร บุญยานุเคราะห์ (2553:19) แบ่งลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้อีก 2 ลักษณะ ได้แก่

1. พฤติกรรมที่เกิดเองตามธรรมชาติ หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นเองตั้งแต่เกิดโดยไม่ได้ รับการฝึกฝนหรือสั่งสอน เช่น การร้องไห้ การหัวเราะ การดูด การกลืน หรือการไขว่คว้า เป็นต้น พฤติกรรมลักษณะนี้เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่ในวัยแรกเกิด

2. พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นจากการฝึกหรือได้รับการ เรียนรู้ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน การยกยักหัวล้มตา การเล่นดนตรี การเล่นเกม เป็นต้น พฤติกรรมลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์เริ่มเลียนแบบ รับรู้ และเรียนรู้ได้

สรุป ประเภทของพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พฤติกรรมที่ไม่แสดงออกกับ พฤติกรรมที่แสดงออก โดยพฤติกรรมที่ไม่แสดงออก เกิดจากกระบวนการทางสมอง ที่พัฒนาไปสู่ การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ รวมถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติส่วนบุคคล ความรู้สึกทางกาย ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออก เกิดจากการตอบสนองทางกายโดยธรรมชาติ และการสื่อสารความรู้สึก นึกคิดต่างๆ สู่อารมณ์

2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรม

Bloom (2005: 82) ได้สรุปองค์ประกอบของพฤติกรรม 5 ประการ คือ

1. การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่บุคคลถูก กระตุ้นให้ทราบว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือมีภาวะ จิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความ ตระหนัก ความยินดีที่ควรรับ และการเลือกรับ

2. การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อ สิ่งเร้าเป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมขั้นนี้ ประกอบด้วย ความ ยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

3. การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้น ยอมรับว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรม ขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบและการ ผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

4. การจัดกลุ่มค่านิยม (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่างๆ ให้ เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้าง แนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุดไปถึง แย่ที่สุด

ทิววรรณ เลิศถาวรธรรม (2550:25) ได้สรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมของบุคคล ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ

1. แรงจูงใจ (Motivation) ขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล และความต้องการเป็นผลของสภาพร่างกาย (Physical condition) ได้แก่ บุคลิกภาพ ทักษะ และ สภาพของสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ (Social condition) ได้แก่ บรรยากาศในการทำงาน การได้รับ การสนับสนุนทางสังคม

2. ความสามารถ (Ability) ความสามารถของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากความสามารถทางสมอง การศึกษา ประสบการณ์ และการฝึกอบรม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ การรับรู้ สติปัญญา การคิด การเรียนรู้ เจตคติ อารมณ์และแรงจูงใจ

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

Bandura (2005:124) กล่าวถึงทฤษฎีการรับรู้ประสิทธิภาพแห่งตน (Theory of Self-Efficiency) ซึ่งมีข้อสมมติฐานว่าคนเรานั้นมีกระบวนการเชิงปัญญา (Cognitive Ability) ที่จะสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้โดยการคิดหรือดูตัวอย่างจากผู้อื่นหรือการเลียนแบบผู้อื่น โดยก่อนที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมออกไปนั้น คนเราจะมีคามคาดหวังเกิดขึ้นอย่างน้อย 2 อย่าง คือ การคาดหวังผลของการกระทำ (Outcome Expectation) ถ้าคาดว่าจะได้ผลกรรมที่น่าพึงพอใจก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นด้วย ถ้าพบว่าตัวเองน่าจะมีความสามารถที่จะทำได้ก็จะทำ และจะไม่ทำถ้าพบว่าตัวเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้ก็จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

Cormier (2009:165) ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมด้วยการควบคุมตนเอง (Theory of self-control) กล่าวว่า บุคคลจะใช้วิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ส่วนใหญ่แล้วนักปรับพฤติกรรมจะใช้วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง การประเมินตนเอง การให้เสริมแรงตนเอง และการตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง นอกจากนี้ยังได้มีการใช้เทคนิคอื่นๆ ประกอบ เช่น การสอนตน การลงโทษตนเอง และการทำสัญญากับตนเอง การควบคุมตนเองยังขึ้นอยู่กับบุคคลและสภาพการณ์

Dominic and others (2009:43) กล่าวว่า ทฤษฎีการจัดการความปลอดภัย (Theory of safety management) เป็นกระบวนการความปลอดภัยที่ต้องใช้ความพยายามและกระทำร่วมกันเป็นทีมหรือระดับองค์กร โดยรูปแบบการจัดการ 5 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย การชี้แจงวัตถุประสงค์ การค้นหาปัญหา การดำเนินการตามกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง การประเมินความคืบหน้าปัจจุบัน การทบทวนและปรับกระบวนการ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน เป็นทฤษฎีด้านพฤติกรรมการรับรู้ประสิทธิภาพแห่งตน โดยใช้กระบวนการเชิงปัญญา การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมควบคุมตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสร้างมาตรฐานของตนเองหรือในระดับองค์กร การมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ในระดับองค์กรจะต้องมีการวางแผนและกระทำร่วมกันเป็นทีม

2.5 ความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน

วิทวัส สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์ (2542 : 13-14) ได้ให้แนวคิดเรื่องความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงานว่า สิ่งที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับความปลอดภัย จะต้องศึกษาภูมิหลังของบุคลากร เพื่อให้ทราบว่าบุคลากรมีความรู้และรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือไม่ เป็นไปแนวทางใดและมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมปฏิบัติงานอย่างไร แล้วนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เพราะถ้าเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานจะมีความสูญเสียหรือค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก การลงทุนเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุเป็นการลดต้นทุนในการผลิตอย่างหนึ่ง การดำเนินงานให้สภาพการทำงานของคนงานมีความปลอดภัยจึงมีความสำคัญ นอกจากจะเป็นการป้องกันอุบัติเหตุ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ คือ ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง กำไรมากขึ้น สงวนทรัพยากรมนุษย์แก่ประเทศชาติ และเป็นปัจจัยที่ทำให้คนงานมีความอยากทำงานมากขึ้น

ไพจิตร บุญยานุเคราะห์ (2553: 22) ได้ให้แนวคิดเรื่อง ความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน ว่าการเสริมสร้างความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการโดยทั่วไป ควรยึดหลัก 3E คือ

1. วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) คือ การใช้ความรู้ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัย เช่น การคำนวณ การออกแบบ ปรับปรุงแก้ไข บำรุงรักษา เครื่องจักรและอุปกรณ์
2. การให้การศึกษา (Education) หรือ การฝึกอบรม ให้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้า ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการทำงานให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุและเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัย
3. ข้อบังคับ (Enforcement) คือ การกำหนดวิธีการทำงานอย่างปลอดภัยและมีมาตรการบังคับควบคุมให้บุคลากรปฏิบัติตาม ทำเป็นระเบียบปฏิบัติที่ประกาศให้ทราบ โดยทั่วกันให้ยึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสำนึกและหลีกเลี่ยงการทำงาน ไม่ถูกต้องหรือเป็นอันตราย

รัทพล จิตตะวิกุล (2553:10) ได้ให้แนวคิดเรื่อง ความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงานว่า ความปลอดภัยในการทำงานท่ามกลางการพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้อุปกรณ์และเครื่องจักรต่างๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่อุปกรณ์เครื่องจักรเหล่านี้จำเป็นต้องทำงานโดยมีทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ควบคุมดูแลเพื่อให้สามารถทำงานได้ตามที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้ทรัพยากรบุคคลจึงมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์เครื่องจักร

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน เป็นหัวใจหลักของผู้ปฏิบัติงาน การใช้ความรู้ทางด้านวิศวกรรม การฝึกอบรมพนักงาน การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับและวิธีการทำงานที่ถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างให้บุคลากรมีความปลอดภัยในการทำงาน ลดอัตราการสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุต่าง ๆ

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

3.1 ความหมายของอุบัติเหตุ

Heinrich (1959 อ้างถึงในกุลชาติ ประทุมชัย 2553:14) กล่าวว่า อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าและไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย องค์กร หรือมีผลทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือการตาย

วสุ บุญโยดม (2550: 10) ให้ความหมายของอุบัติเหตุไว้ว่า เหตุการณ์หรือการกระทำที่เป็นอันตราย หรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน หรือเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย ได้แก่ การบาดเจ็บ พิการหรือตาย การเจ็บป่วยหรือเป็นโรค และทรัพย์สินเสียหาย

รัชฎาภรณ์ แม้นชีพสุข (2551: 33) กล่าวถึงอุบัติเหตุว่า หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครคาดคิด ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น และไม่สามารถควบคุมได้ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแล้วย่อมทำให้เกิดผลเสียหายหลายประการ

สรุปได้ว่า อุบัติเหตุคือเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางร่างกาย เสียเวลา เสียทรัพย์สิน เป็นเหตุการณ์ที่ไม่น่าเกิดขึ้น

3.2 สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

ณัฐวัตร มนต์เทวัญ(2541:55) ได้สรุปสาเหตุของอุบัติเหตุ 3 ส่วน มีดังนี้

1. การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย ได้แก่ การให้คำแนะนำด้านความปลอดภัยไม่เพียงพอ ไม่มีการบังคับให้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย ไม่มีการวางแผนให้ความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของงาน การไม่ทำให้พนักงานสัมผัสกับงานด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นอันตราย และไม่มีการจัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัยให้

2. สภาพทางด้านจิตใจของพนักงาน ได้แก่ ขาดจิตสำนึกด้านความปลอดภัย มีการทำงานแบบจิตใจไม่ประสานกัน มีทัศนคติไม่ดีต่องาน ปฏิภิกิริยาของสมองช้า ขาดความตั้งอกตั้งใจ อารมณ์อ่อนไหวง่าย วิตกกังวล และอารมณ์แปรปรวนแปร

3. สภาพร่างกายของพนักงาน ได้แก่ อ่อนเพลียมาก นุหนนวก สายตาไม่ค่อยดี ร่างกายไม่เหมาะสมกับงานที่ทำ เป็นโรคหัวใจ และร่างกายมีความพิการ

อดุลย์ บัณฑิตกุล (2544: 234-235) ได้สรุปสาเหตุของอุบัติเหตุ 2 ส่วน มีดังนี้

1. พฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ การไม่ใช้การันนิรภัยป้องกันเครื่องจักร เครื่องมือที่เป็นกรงหมุน มีวิธีการสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างไม่ปลอดภัย ใช้เครื่องจักร เครื่องมือไม่เหมาะสมกับงาน มีการเคลื่อนไหวที่ไม่ปลอดภัยขณะทำงาน เช่น วิ่ง กระโดด การหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงานขณะทำงาน

2. สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ อุปกรณ์ความปลอดภัยไม่มี ประสิทธิภาพไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัย หรือมีแต่ไม่ตรงตามความต้องการในการใช้งาน สถานที่ทำงานสกปรกกรงรั้ง เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ชำรุด การแต่งกายหรือเสื้อผ้าไม่เหมาะสมกับงาน และการมีแสงสว่างและการระบายอากาศไม่เหมาะสมกับการทำงาน

สรุปได้ว่า สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากการที่บุคคลมีพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท การใช้เครื่องมือและเครื่องจักรไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึง การทำงานในสภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัย

3.3 ประเภทของอุบัติเหตุ

ณัฐวัตร มนต์เทเวทย์(2541:65) ได้สรุปประเภทของอุบัติเหตุ มีดังนี้

1. อุบัติเหตุในงานอุตสาหกรรมตามชนิดของอุบัติเหตุ ได้แก่ การพลัดตกจากที่สูงของพนักงาน การถูกวัสดุหล่นทับ การถูกเกี่ยว ถูกกระแทกโดยวัสดุต่าง ๆ ยกเว้นวัสดุหล่นทับ การถูกหนีบระหว่างวัตถุ 2 ชิ้น การออกแรงเกินกำลัง การสัมผัสกับอุณหภูมิต่ำหรือสูงจนเกินไป การสัมผัสกับกระแสไฟฟ้า การสัมผัสกับสารพิษหรือแก๊สมันตภาพรังสี และอุบัติเหตุที่ไม่ได้ระบุไว้ข้างต้น

2. อุบัติเหตุตามตัวการของการเกิดอุบัติเหตุ จำแนกเป็น

2.1 เครื่องจักรกล ได้แก่ เครื่องต้นกำลังต่าง ๆ ยกเว้นมอเตอร์ไฟฟ้า อุปกรณ์การถ่ายส่งกำลังกล เครื่องขึ้นรูปโลหะ เครื่องจักรกลงานไม้ เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องจักรกลเหมืองแร่ และเครื่องจักรกลอื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ข้างต้น

2.2 วัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายขนและยกวัสดุ ได้แก่ รถยกและเครื่องยกต่าง ๆ รถหรือล้อที่มีรางเลื่อน ล้อเลื่อนอื่น ๆ ที่ไม่แล่นบนรางเลื่อน พาหนะขนส่งทางอากาศ พาหนะขนส่งทางน้ำ และพาหนะขนส่งอื่น ๆ

2.3 เครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่ ภาชนะบรรจุความดัน เต้าหลอม เต้าเผา เตาอบ ระบบเครื่องทำความเย็น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า รวมทั้งมอเตอร์ไฟฟ้า ยกเว้นเครื่องมือไฟฟ้า เครื่องมือไฟฟ้าต่าง ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ยกเว้นเครื่องมือไฟฟ้าและบันไดที่สามารถเคลื่อนที่ได้ นั่งร้าน และเครื่องจักรกลอื่น ๆ

2.4 วัสดุ สารเคมี และรังสี ได้แก่ วัตถุระเบิด ผุ่นผง แก๊ส ของเหลว สารเคมีต่าง ๆ ยกเว้นวัตถุระเบิด วัตถุอันตรายที่ปะปนในอากาศ สารกัมมันตรังสี และสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้

2.5 สภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในอาคารโรงงาน สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารโรงงาน ใต้ดิน

2.6 ตัวการอันตรายอื่น ๆ ที่ไม่ได้จำแนกไว้ข้างต้น ได้แก่ สัตว์ต่าง ๆ และตัวการอื่น ๆ ที่มิได้ระบุ

อคุลย์ บัณฑิตกุล (2544: 236-237) ได้สรุปประเภทของอุบัติเหตุ มีดังนี้

1. อุบัติเหตุจำแนกตามลักษณะของความบาดเจ็บ ได้แก่ เกิดบาดแผล กระดูกเคลื่อน เคล็ดขัดยอก ฟกช้ำ บวม ถูกกระแทก และบาดเจ็บภายใน ถูกตัดหรือเนื้องอกหรืออวัยวะออกไป บาดแผลอื่น ๆ บาดแผลฉกรรจ์ ถูกอัดกระแทกจนและ ถูกไฟไหม้ ถูกสารพิษชนิดรุนแรง แพ้สภาวะแวดล้อมในการทำงาน การหมดสติ บาดเจ็บจากกระแสไฟฟ้า อันตรายจากกัมมันตภาพรังสี ได้รับอันตรายผสมกันจากหลายสาเหตุ และอันตรายอื่น ๆ ที่มิได้ระบุเอาไว้

2. อุบัติเหตุจำแนกตามตำแหน่งที่เกิดแก่ร่างกาย จำแนกได้ดังนี้ ศีรษะ คอ ลำตัว แขนช่วงบน แขน ขา ปลายขา ความบาดเจ็บทั่วไป ความบาดเจ็บหลายแห่งพร้อม ๆ กัน และจุดบาดเจ็บอื่นๆ ที่มิได้ระบุไว้

รัชฎาภรณ์ แม้นชีพสุข (2551: 37) ได้สรุปประเภทของอุบัติเหตุ มีดังนี้

1. อุบัติเหตุในงานก่อสร้าง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ การพลัดตกจากที่สูง วัสดุตกใส่ การพังของโครงสร้างชั่วคราว การใช้เครื่องทุ่นแรง และเครื่องจักรกล การใช้เครื่องมือไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า การพลัดตกจากที่สูงมักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ เช่น พลัดตกจากนั่งร้าน จากช่องเปิด บันได ลิฟต์ หลุม เสาเข็มเจาะ หรือพลัดตกจากเครื่องจักรในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

2. อุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เครื่องจักรกล สารเคมี ไฟฟ้า การขนถ่ายวัสดุ ไฟไหม้ ระเบิด ฯลฯ

3. อุบัติเหตุการจราจรและการใช้ยานพาหนะ ได้แก่ อุบัติเหตุเนื่องจากถูกชน เขี่ยว รถพลิกคว่ำ รถตกจากที่สูง ฯลฯ

สรุปได้ว่า ประเภทของอุบัติเหตุแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามลักษณะงาน ได้แก่ งานภาคอุตสาหกรรม งานก่อสร้าง และ อุบัติเหตุที่จำแนกลักษณะการบาดเจ็บ โดยอุบัติเหตุในงานก่อสร้าง ได้แก่ การพลัดตกจากที่สูง วัสดุตกใส่ การพังของโครงสร้างมีปัญหา การใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องจักรกล การใช้เครื่องมือไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า

3.4 ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ

ณัฐวัตร มนต์เทวีญ (2541:70) กล่าวถึง ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ผลกระทบจากการสูญเสียโดยตรง ได้รับบาดเจ็บ พิการ หรือตาย และอาจทำให้ผู้อื่นได้รับอันตราย ทำให้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ตลอดจนทรัพย์สินอื่นๆ ชำรุดเสียหาย การสูญเสียที่คิดเป็นเงินที่นายจ้างหรือรัฐบาลต้องจ่ายโดยตรงให้แก่ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาล เงินทดแทนที่ต้องจ่ายโดยรัฐหรือโรงงาน ค่าทำขวัญ

2. ผลกระทบจากการสูญเสียโดยทางอ้อม คือ การสูญเสียซึ่งมักจะคิดไม่ถึง หรือไม่ค่อยได้คิดว่าเป็นการสูญเสีย เป็นลักษณะการสูญเสียที่แฝงอยู่ไม่ปรากฏเด่นชัด เช่น สูญเสียแรงงานของการหยุดงานของลูกจ้างที่ได้รับบาดเจ็บ จะต้องใช้เวลาพักฟื้นจนกว่าจะหาย เครื่องจักรหยุดทำงาน ทำให้คนงานขวัญเสีย เกิดความกลัว ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

รัชฎาภรณ์ แม้นชีพสุข (2551: 40) กล่าวถึง ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ มีดังนี้

1. ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุแบบรูปธรรม คือ ผลกระทบที่สามารถประเมินค่าเป็นมูลค่าความเสียหายได้ และสามารถมองเห็นความเสียหายนั้น ชაკความเสียหายทางวัตถุ

2. ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุแบบนามธรรม คือ ผลกระทบที่ไม่สามารถประเมินค่าเป็นมูลค่าความเสียหายได้ เช่น ภาพลักษณ์ การเสียชื่อเสียง การเสียเวลา ความรู้สึกในเชิงลบ ฯลฯ

สรุปได้ว่า ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ในแบบที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ย่อมมีผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงผลกระทบจากด้านอื่นๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ คือ ชีวิตและเวลา

3.5 การป้องกันอุบัติเหตุ

ณัฐวัตร มนต์เทวีญ (2541:71) กล่าวถึง การป้องกันอุบัติเหตุสามารถกระทำได้โดยการออกกฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการทำงาน

อคุลย์ บัณฑกุล (2544: 238) กล่าวถึง การป้องกันอุบัติเหตุสามารถกระทำได้โดยใช้ เครื่องป้องกันอันตรายทุกครั้ง que ปฏิบัติงาน หลีกเลี้ยงการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรที่ชำรุด เสียหายหรืออยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน

ร้ชฎาภรณ์ แม้นชีพสุข (2551: 40) กล่าวถึง การป้องกันอุบัติเหตุสามารถกระทำได้โดยใช้ เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สวมใส่ลงบนอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือหลายๆ ส่วนรวมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันอันตรายให้แก่อวัยวะส่วนนั้นๆ ไม่ให้ต้องประสบกับอันตราย คือ เป็นการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลแบ่งออกเป็นชนิดตามลักษณะที่ใช้ป้องกันได้ดังนี้

1. เครื่องป้องกันศีรษะ เช่น หมวกนิรภัย เป็นเครื่องสวมใส่ศีรษะ มีลักษณะแข็งแรง ทำด้วยวัสดุที่แตกต่างกันไป เพื่อป้องกันศีรษะของคณงานซึ่งไม่เพียงแต่จากการกระแทก แต่รวมทั้ง วัตถุที่ปลิวหรือกระเด็นมาโดน และไฟฟ้าช้ดต หมวกนิรภัย ชนิดที่ถูกออกแบบให้ส่งผ่านแรงเฉลี่ย ที่มากที่สุดได้ไม่เกิน 850 ปอนด์ ตัวหมวกและรองในหมวกต้องห่างกันไม่ต่ำกว่า 3 ซม.

2. เครื่องป้องกันตาและใบหน้า การทำงานในลักษณะของงานที่อาจเป็นอันตรายแก่สายตา และใบหน้า ต้องสวมใส่อุปกรณ์ เช่น แสงจ้าชนิดที่มีอุลตราไวโอเลต ป้องกันโดยใช้หน้ากากกรองแสง ดังในกรณีงานเชื่อมและหน้าากป้องกันเศษโลหะในกรณีทำงานกับหินเจียรนัย

3. เครื่องป้องกันหู จากการศึกษเกี่ยวกับเรื่องเสียงนั้น พบว่าถ้าหากหูของคณต้องสัมผัสกับ เสียงที่ดังเกินกว่า 90 เดซิเบลแล้ว จะทำให้เกิดอันตรายต่อการได้ยิน วิธีที่จะช่วยลดความดังของ เสียงลงมานั้น การป้องกันที่ตัวคณ คือการใช้เครื่องป้องกันหู ปกติจะแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ๆ ได้ หลายชนิดดังนี้ ที่อุดหู ใช้อุดหูทั้งสองข้าง โดยสอดใส่เข้าไปในช่องหู ออกแบบให้มีขนาด พอเหมาะกับรูหู จะมีผลในการป้องกันเสียงมาก วัสดุที่ใช้ทำนั้นมีหลายชนิด เช่น พลาสติกอ่อน ยาง ล้าลี ชนิดที่ทำจากยางและพลาสติกใช้มากที่สุด ที่ครอบหู เป็นเครื่องป้องกันเสียงชนิดครอบใบหู ทั้งสองข้าง บางชนิดมีลำโพงสำหรับใช้พูดติดต่อกันได้ในสถานที่ที่มีเสียงดัง

4. รองเท้านิรภัย อาจจะเป็นรองเท้าธรรมดา ใส่เครื่องป้องกันครอบลงไปหน้ารองเท้า ควร จะรับน้ำหนักได้ 2,500 ปอนด์ และแรงกระแทก 50 ปอนด์ รองเท้านิรภัยจะมีโลหะป้องกันที่หัว รองเท้า อยู่ที่หัวรองเท้าอยู่ข้างในใช้ในงานที่มีการเคลื่อนย้ายวัตถุที่หนัก

5. เข็มขัดนิรภัย เข็มขัดนิรภัยที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม หรือใช้ในการทำความสะอาด หน้าต่างภายนอกตึกสูงๆ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

5.1 ชนิดธรรมดา ชนิดนี้จะใช้สำหรับรับน้ำหนักของตัวผู้ใช้ในขณะที่ทำงานให้สามารถ ทำงานได้โดยสะดวกซึ่งอาจจะขึ้นไปทำงานในที่สูงหรือทำงานในที่ต่ำลงไป

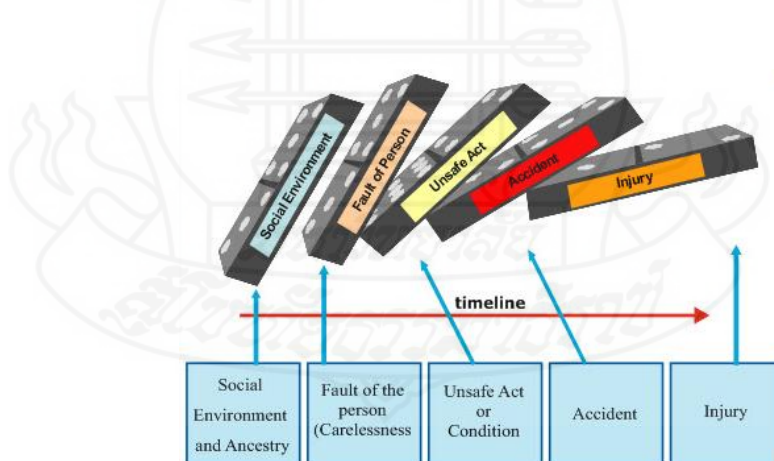
5.2 ชนิดที่ใช้ยามฉุกเฉิน ใช้ป้องกันไม่ให้คนทำงานตกลงมาในเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น ระหว่างการทำงาน

สรุปได้ว่า การป้องกันอุบัติเหตุ มีหลายวิธีได้แก่ การใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล การตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือก่อนใช้งาน หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรที่ชำรุดเสียหายหรืออยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท จะสามารถป้องกันการได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุได้

3.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

3.6.1 ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory)

Heinrich (1959 อ้างถึงในวิฑูรย์ สิมะ โชคดี และ วีรพงษ์ เณลิมจิระรัตน์ 2542: 21) ผู้คิดค้นทฤษฎีโดมิโน กล่าวว่า การบาดเจ็บและความเสียหายต่าง ๆ ที่สืบเนื่องโดยตรงจากอุบัติเหตุ เป็นผลมาจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งเปรียบได้เหมือนกัน โดมิโนที่เรียงกันอยู่ 5 ตัวใกล้กัน เมื่อตัวหนึ่งล้มย่อมมีผลทำให้ตัวโดมิโนถัดไปล้มตามไปด้วย ตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัว ได้แก่ สภาพแวดล้อมหรือภูมิหลังของบุคคล ความบกพร่องผิดปกติของบุคคล การกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บหรือเสียหาย นั่นคือสภาพแวดล้อมของสังคมหรือภูมิหลังของคนใดคนหนึ่งก่อให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ก่อให้เกิดการบาดเจ็บความเสียหายได้ ดังภาพที่ 2.4 ดังนี้

ภาพที่ 2.4 โดมิโนของการเกิดอุบัติเหตุ

ที่มา: Heinrich, 2012

จากภาพที่ 2.4 จะพบว่าโดมิโนทั้งหมด 5 ตัว องค์ประกอบต่าง ๆ ในโดมิโนแต่ละตัวสามารถอธิบายได้ดังนี้ โดมิโนตัวที่ 1 ภูมิหลังของบุคลากร เป็นสิ่งที่สืบทอดจากบรรพบุรุษและ

สิ่งแวดล้อมทางสังคม คุณลักษณะที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุนี้เป็นคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ความสะเพร่า ความดีใจ ความโลภมาก และคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมักจะเป็นผลจากการสืบทอดทางพันธุกรรมจากบรรพบุรุษ การเรียนรู้และการขัดเกลาจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม

โดมิโนตัวที่ 2 ความบกพร่องของบุคคลกร เป็นลักษณะที่ไม่เหมาะสมของบุคคล การสืบทอดทางพันธุกรรม และการขัดเกลาจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดลักษณะที่ไม่เหมาะสมของบุคคล เช่น ความสะเพร่า อารมณ์รุนแรง ความวิตกกังวล อ่อนไหวง่าย ขาดความรอบคอบ และละเอียดต่อการกระทำที่ปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นผลทำให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือส่งผลให้เครื่องจักร หรือการทำงานต้องอยู่ในสภาวะที่เป็นอันตราย

โดมิโนตัวที่ 3 การกระทำและสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย เป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาวะแวดล้อมที่เป็นอันตราย ตัวอย่างการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล ได้แก่ การยืนทำงานอยู่ภายใต้สิ่งของที่มีน้ำหนักมากแขวนอยู่ การเริ่มเดินเครื่องจักรโดยไม่มีเครื่องจักรหรือเตือนการหยุดกั๊กกันระหว่างทำงาน และการถอดการ์ดนิรภัยของเครื่องจักรออก เป็นต้น ส่วนสภาพเครื่องจักรหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย ได้แก่ การไม่มีการ์ดนิรภัยของเครื่องจักรที่หมุนได้ การไม่มีการ์ดนิรภัยของเครื่องจักรที่มีการใช้งาน การไม่มีราวป้องกันภัย และการมีแสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นต้น โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุตามมา

โดมิโนตัวที่ 4 อุบัติเหตุ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หรือไม่ได้อำนาจไว้ล่วงหน้า ที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยในโดมิโนตัวที่ 3 ตัวอย่างของอุบัติเหตุ ได้แก่ การตกจากที่สูง วัตถุกระเด็นใส่ เป็นต้น เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นชนิดของอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ

โดมิโนตัวที่ 5 การบาดเจ็บ ความสูญเสีย เป็นผลมาจากอุบัติเหตุในโดมิโนตัวที่ 4 ตัวอย่างของการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นกับอวัยวะบางส่วนของร่างกาย ได้แก่ กระดูกหัก บาดแผลฉีกขาด เป็นต้น โดยที่การบาดเจ็บเหล่านี้เป็นผลโดยตรงจากอุบัติเหตุ

3.6.2 ทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุ Theoretic Accident Model (U.S. Army 2004 อ้างถึงใน รัฐธรรมนูญ แม้นชีพสุข 2551: 33) ได้สรุปรูปแบบที่แสดงถึงการเกิดอุบัติเหตุ พอสรุปสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้ 3 ประการ คือ

2.1 ความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Human Error) เกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรม การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Act) หรือเกิดจากวิธีการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน เช่นกัน ความผิดพลาดต่าง ๆ นั้นอาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดทางร่างกาย ขาดการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ หรือขาดการกระตุ้น หรือแรงจูงใจในการทำงาน

2.2 ความผิดพลาดในระบบ (System Error) อาจเกิดจากการออกแบบไม่เหมาะสม ซึ่งเนื่องมาจากนโยบายที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน เช่น การประหยัด การเลือกใช้เทคโนโลยี การบำรุงรักษา หรือเกิดจากความล้มเหลวในการออกแบบที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นต้น

2.3 ความผิดพลาดในการบริหารจัดการ (Management System Error) สาเหตุหลักอาจเกิดจากความล้มเหลวจากการบริหารจัดการ ข้อมูลข่าวสาร การใช้เทคโนโลยีและระบบงานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งความล้มเหลวนี้อาจเกิดจากการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง การฝึกอบรมอาจไม่เพียงพอ ขาดการกระตุ้นในการปฏิบัติงาน

3.6.3 โมเดลสาเหตุที่เป็นปัจจัยร่วมในการเกิดอุบัติเหตุ (Contributing Factors in Accident Causation:CFAC)

Sanders and McCormick (1993 อ้างถึงใน นิตยา โสริกุล 2547 : 35) ได้สรุปเป็น โมเดลที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุหลาย ๆ โมเดลที่นักวิจัยได้ทำการศึกษามาแล้วเข้าด้วยกัน ซึ่งลักษณะเด่นเฉพาะของโมเดลนี้คือ ได้มีการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาทางสังคม โดยมีการจำแนกให้อยู่ในรูปของระบบเกี่ยวกับบุคคล เครื่องจักร และสิ่งแวดล้อม สำหรับโมเดลนี้แสดงให้เห็นว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยของแต่ละบุคคล สาเหตุก็มาจากหลาย ๆ ปัจจัยในตัวบุคคล ได้แก่ ระดับความสามารถ ความกระตือรือร้น ประสบการณ์ การฝึกอบรม บุคลิกภาพ สมรรถนะ ร่างกาย อายุ ความเมื่อยล้า แรงจูงใจ การดื่มสุรา/การใช้ยาเสพติด ภาวะการป่วย ระดับสติปัญญา ความกดดันนอกงาน และพึงพอใจในงาน แต่ทั้งนี้ปัจจัยภายในตัวบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่ได้รับผลกระทบมาจากปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัย

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุเป็นทฤษฎีที่อธิบายการเกิดอุบัติเหตุที่มาจากพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล ในปัจจัยหลายๆด้าน ที่มีต่อการเกิดอุบัติเหตุในรูปแบบต่างๆ

4. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

4.1 ความเป็นมาของบริษัทและโครงการก่อสร้างปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD

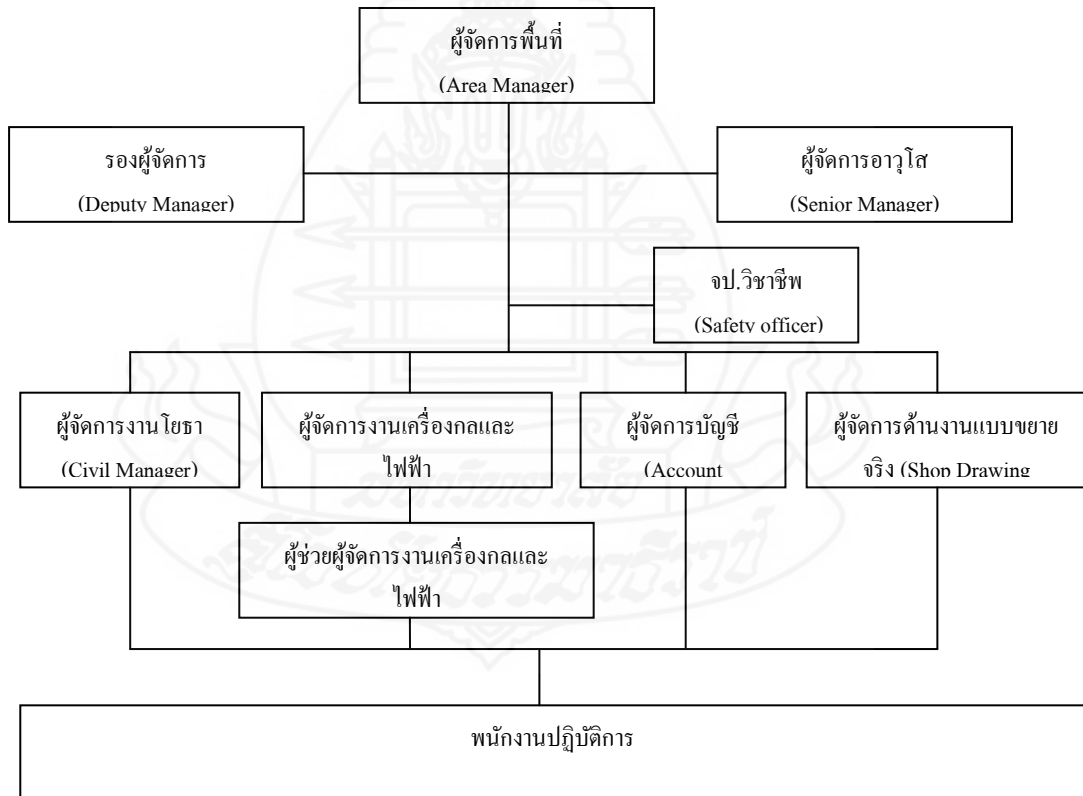
บริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี 2517 เปิดดำเนินกิจการมาแล้ว 38 ปี โดยมีบริษัทใหญ่อยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น โดยบริษัทดำเนินกิจการเกี่ยวกับการออกแบบ รับเหมาก่อสร้างแบบครบวงจร (Turn Key) ตกแต่งภายใน ต่อเติม และซ่อมแซม อาคาร

ประเภทต่างๆ ได้แก่ อาคารสาธารณะ อาคารสำนักงาน อาคารเรียน โรงพยาบาล อาคารโรงงาน สถานบันเทิง ธนาคาร สถานีขนส่ง ศูนย์การแสดงสินค้า ฯลฯ

บริษัทไทยทาคานาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด ได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานก่อสร้างให้มีความปลอดภัยสูงสุด โดยกำหนดในแผนแม่บท (Master plan) ของบริษัทฯ ในปี 2555 ไว้ว่า “อุบัติเหตุต้องเท่ากับศูนย์” (Zero Accident) ภายใต้การก่อสร้างปรับปรุงโรงงานหลังภาวะน้ำท่วม ในปี 2554 บริษัทฯ ได้ดำเนินการรื้อถอนและก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ UTILITY A, B, C โดยมีพื้นที่โครงการโดยรวมเท่ากับ 2,994 ตารางเมตร โครงการนี้เริ่มในเดือนธันวาคม 2554 และจะเสร็จสิ้นในเดือนกันยายน 2555

4.2 โครงสร้างการบริหารงาน

บริษัทไทยทาคานาคาสาขาก่อสร้าง จำกัด มีโครงสร้างการบริหารงานในโครงการปรับปรุงก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ดังแสดงในภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างการบริหารงานของในโครงการปรับปรุงก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD

การบริหารงานในแต่ละระดับมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้จัดการระดับสูง ทำหน้าที่ ติดต่อประสานงาน โดยตรงจากลูกค้า รวมถึงการวางแผนและอนุมัติงบประมาณในการก่อสร้างตามทุนที่จัดทะเบียนกับคู่สัญญาและลูกค้า ได้แก่
 - 1.1 ผู้จัดการพื้นที่ (Area Manager)
 - 1.2 รองผู้จัดการ (Deputy Manager)
 - 1.3 ผู้จัดการอาวุโส (Senior Manager)
2. ผู้จัดการระดับกลาง ทำหน้าที่ ดำเนินการแทนผู้บริหารระดับสูงและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ได้แก่
 - 2.1 ผู้จัดการงานโยธา (Civil Manager)
 - 2.2 ผู้จัดการงานเครื่องกลและไฟฟ้า (Mechanical and Electrical Manager)
 - 2.3 ผู้ช่วยผู้จัดการงานเครื่องกลและไฟฟ้า (Ass. Mechanical and Electrical Manager)
 - 2.4 จป.วิชาชีพ (Safety officer)
 - 2.5 ผู้จัดการบัญชี (Account Manager)
 - 2.6 ผู้จัดการด้านงานแบบขยายจริง (Shop Drawing Manager)
3. พนักงานปฏิบัติการ เป็นผู้ควบคุมงานและเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ก่อสร้าง และรับคำสั่งตรงจากผู้จัดการระดับกลาง

4.3 ข้อมูลและสถิติการเกิดอุบัติเหตุในโครงการ

โครงการปรับปรุงก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ภายใต้การดำเนินงานของบริษัทไทยทาเคนาคาซากก่อสร้าง จำกัด ระหว่างเดือนธันวาคม 2554 –เมษายน 2555 มีข้อมูลและสถิติการเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น 84 ราย โดยรุนแรงถึงหยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 10 ราย หยุดงาน 1-2 วัน จำนวน 2 ราย ไม่หยุดงานจำนวน 72 ราย ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างเดือนธันวาคม 2554 –เมษายน 2555

เดือน/ปี	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงาน 1-2 วัน	ไม่หยุดงาน	จำนวน (ราย)
ธ.ค.54	4	2	17	23
ม.ค.55	3	-	9	12
ก.พ.55	-	-	18	18
มี.ค.55	1	-	7	8
เม.ย.55	2	-	21	23
รวม	10	2	72	84

ที่มา: แผนกวิศวกรรมและความปลอดภัยบริษัทไทยทาเคนาคาซากก่อสร้าง จำกัด 2555

4.4 การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของโครงการ

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน บริษัท ไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด ได้กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ดังนี้

1. นโยบายความปลอดภัย

1.1 มุ่งมั่นในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าอย่างสูงสุด โดยการนำเสนอ งานก่อสร้างและปรับปรุงโรงงานที่มีคุณภาพและส่งมอบงานตามกำหนดที่ลูกค้าต้องการ

1.2 ดำเนินการภายใต้กฎหมาย ข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ สิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัยตลอดจนมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดมาตรการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากงานก่อสร้างที่สอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ อันจะนำไปสู่ความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

1.4 ให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และควบคุมความไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด เพื่อนำไปสู่การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัยโดยใช้เทคนิคทางด้านวิศวกรรม และการจัดการที่เหมาะสมอื่นๆ และกำหนดให้เป็นแผนดำเนินการซึ่งจะมีการทบทวนวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการจัดการทุกปี

1.5 ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้พนักงานทุกระดับมีจิตสำนึกร่วมในการปฏิบัติงานของตนให้ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพ

2. แผนความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ทางบริษัทฯ จึงได้ตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยฯ ประกอบด้วย 3 คณะหลัก โดยมีโครงสร้างดังนี้

2.1 คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน บริษัทไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด โดยคณะกรรมการชุดนี้ได้รับการคัดเลือกจากตัวแทนบริษัท และตัวแทนฝ่ายลูกจ้างร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยมีการร่วมประชุมทุกเดือนและมีบทบาทดังนี้

2.1.1 จัดทำแผนงาน โครงสร้าง หรือกิจกรรมด้านความปลอดภัยฯ เพื่อป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการทำงานตามนโยบายความปลอดภัยของบริษัทเสนอต่อ นายจ้างหรือผู้บริหารระดับสูง

2.1.2 สืบหาความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2.1.3 รายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย

2.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2.2 คณะกรรมการบริหารความปลอดภัยระดับหน่วยงานหรือไซต์งาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับกลางและพนักงานปฏิบัติการทุกฝ่าย เข้าร่วมประชุมทุกเดือนและมีบทบาทดังนี้

2.2.1 จัดทำแผนโครงการหรือกิจกรรมด้านความปลอดภัยฯ เพื่อป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน ตามนโยบายความปลอดภัยฯ ของบริษัทเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง

2.2.2 สํารวจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในพื้นที่ก่อสร้าง

2.2.3 รายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย

2.2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในพื้นที่ก่อสร้าง

3. กฏระเบียบความปลอดภัยทั่วไป

พนักงานบริษัทไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด ทุกคนจำเป็นต้องทราบ และปฏิบัติตามกฏระเบียบความปลอดภัยทั่วไป เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ โดยกฏระเบียบความปลอดภัยทั่วไป ดังกล่าวประกอบด้วย

3.1 ด้านกฏระเบียบและข้อบังคับของบริษัท

3.1.1 พนักงานทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันอุบัติเหตุ การป้องกันอุบัติเหตุไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนที่ต้องสอดส่องหาอันตรายที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะกับงานที่ตนเองรับผิดชอบเพื่อหาแนวทางป้องกันแก้ไขมิให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น

3.1.2 พนักงานทุกคนต้องเข้าใจกฏระเบียบความปลอดภัยอย่างถ่องแท้ เนื่องจากกฏระเบียบความปลอดภัยถือเป็นกฏระเบียบหนึ่งของโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ซึ่งหากไม่เข้าใจแล้ว อาจเกิดความผิดพลาดจากการทำงานจนเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

3.1.3 หากเห็นอันตรายต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดจากเครื่องมือ-อุปกรณ์ต้องรีบหาแนวทาง แก้ไขหรือแจ้งผู้บังคับบัญชาทันที

3.1.4 ต้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด เช่น เรื่องการควบคุมความเร็วของรถ เพราะหากเกิดชนต่อชนส่งสารเคมีก็จะเกิดอันตรายเพิ่มขึ้นด้วย

3.1.5 เมื่อเข้าสู่เขตผลิตของโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ต้องแต่งกายให้สุภาพและสวมใส่อุปกรณ์ส่วนบุคคลพื้นฐาน โดยประกอบด้วย หมวกนิรภัย รองเท้านิรภัยและแว่นตานิรภัย เพราะในเขตผลิตของโรงงานนั้น โอกาสที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุหุ่ยห้อมมีมากกว่าในพื้นที่สำนักงาน เช่น มีงานซ่อมบนที่สูงฉะนั้นการป้องกันอันตรายจึงเป็นสิ่งจำเป็น

3.1.6 ห้ามสวมรองเท้าที่มีเหล็กตอกที่พื้น รองเท้าแตะหรือเดินเท้าเปล่าในเขตผลิตของโรงงานซึ่งการสวมรองเท้าดังกล่าวอาจทำให้ลื่นล้มได้ โดยเฉพาะการเดินบนพื้นที่มีคราบน้ำมันหรือเดินบนเกรดคัง

3.1.7 ห้ามเดินทางลัด เช่น การกระโดดข้ามกำแพง มุขรั้วตาข่าย หรือเดินเข้าออกทางประตูฉุกเฉินซึ่งเป็นระเบียบที่ตั้งขึ้นเพื่อการควบคุมการเข้าออกในโรงงาน โดยเป็นการป้องกันการลักขโมยทรัพย์สินของโรงงาน

3.1.8 ห้ามเดินผ่านหรือยืนใต้สิ่งของที่กำลังยกขึ้น เช่น รถเครนกำลังยกอุปกรณ์ขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเกิดการหล่นหรือการเสียโครงสร้างของเครน ทำให้ผู้อยู่บริเวณดังกล่าวได้รับบาดเจ็บ

3.1.9 มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้สอบถามผู้บังคับบัญชา ซึ่งก่อนพนักงานจะเข้าทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานเสียก่อนและหากปฏิบัติงานจริงๆ แล้วมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน ไม่ควรสรุปจากสิ่งที่ตัวเองคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดพลาด และเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาได้ จึงควรสอบถามข้อสงสัยกับผู้บังคับบัญชาให้กระจ่างเสียก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

3.2 ด้านเครื่องมือและเครื่องจักร

3.2.1 ห้ามซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์ขณะเครื่องจักรกำลังทำงานอยู่ เพราะอาจเกิดการหนีบดึงอวัยวะของร่างกายจากเครื่องจักรได้ ฉะนั้นจึงควรหยุดเดินเครื่องจักรให้สนิทก่อนดำเนินการซ่อมแซม

3.2.2 ห้ามเปิด-ปิด อุปกรณ์ต่างๆ ก่อนได้รับอนุญาตเพราะอาจมีผลต่อสภาพของกระบวนการผลิตจนถึงทำให้ Plant shut down รวมถึงอาจเกิดขึ้นกับบุคคลใกล้เคียงหรือพื้นที่รอบข้างได้

3.2.3 ห้ามใช้วัตถุไวไฟชะล้างเสื้อผ้า เนื่องจากอาจทำให้ระคายเคืองผิวหนัง เป็นอันตรายต่อร่างกายได้หรือ อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นได้

3.2.4 พนักงานทุกคนต้องรับผิดชอบในการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยทุกชนิดให้อยู่ในสภาพที่ดี เพราะหากใช้เครื่องมือที่มีความบกพร่องอาจเกิดความสูญเสียและอุบัติเหตุขึ้นได้ ฉะนั้นการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เครื่องมือแต่ละชุดอยู่ในสภาพปลอดภัยและพร้อมใช้งาน

3.2.5 ห้ามใช้ลมเป่าทำความสะอาดเนื้อตัว เนื่องจากอาจมีเศษโลหะเกาะติดตามเสื้อผ้าหรือตามตัวซึ่งลมจากการเป่าทำความสะอาดเนื้อตัวอาจทำให้มีเศษโลหะดังกล่าวกระเด็นไปโดนตาหรืออวัยวะส่วนอื่นได้

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3.3.1 พนักงานทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสภาพแวดล้อมในการทำงาน สถานที่ทำงานที่จัดอย่างมีระเบียบย่อมมีโอกาสก่อให้เกิดอุบัติเหตุ น้อยลง เช่น อุบัติเหตุจากเครื่องมือตกใส่ศีรษะ หรือลื่นล้มเนื่องจากมีคราบน้ำมันบนพื้น ซึ่งอาจช่วยได้ด้วยการทำกิจกรรม 5 ส

3.3.2 ขณะปฏิบัติงานที่มีอันตรายจะต้องมีคนรักษาการณ์อยู่ เช่น การทำงานในที่อับอากาศจะต้องมีคนเฝ้าที่ปากทางเพื่อช่วยเหลือในกรณีที่ผู้ทำงานด้านในหมดสติ

3.3.3 ห้ามหยอกล้อหรือเล่นกันในขณะปฏิบัติงานซึ่งการกระทำดังกล่าวนอกจากจะไม่สมควรแล้วอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุเนื่องจากความประมาทขึ้นได้

3.3.4 ห้ามโยนหรือทิ้งของจากที่สูงซึ่งอาจจะตกโดนผู้อื่นเบื้องล่างได้ ฉะนั้นในการสร้างอาคารหรือการทำงานบนที่สูงควรจัดทำตาข่ายรองรับของตก หรือจัดทำราวตั้งของจากด้านบนลงสู่ด้านล่าง

3.3.5 ห้ามจุดไฟหรือสูบบุหรี่ในเขตควบคุมประกายไฟเด็ดขาด ยกเว้นในพื้นที่อนุญาตเท่านั้นซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาแล้วว่าปลอดภัยโดยจะมีป้ายอนุญาตสูบบุหรี่ติดไว้

ทั้งหมดเป็นเพียงกฎระเบียบความปลอดภัยทั่วไปของบริษัท ซึ่งพนักงานทุกคนจะต้องรับทราบเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างปลอดภัย

4. กิจกรรมความปลอดภัย

กิจกรรมความปลอดภัยเพื่อให้พนักงานทุกคนมีทัศนคติและรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ทางบริษัทจึงได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมงานด้านความปลอดภัย ดังนี้

4.1 KYT หมายถึง การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย โดยใช้วิธีการฝึกอบรมให้รู้จักการคาดการณ์ถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดวิธีการแก้ไขโดยการเตือนสติด้วยคำพูด

KYT ย่อมาจาก KIKEN (กิเค็น) อันตราย YOSHI (โยชิ) คาดการณ์อันตรายล่วงหน้า Training (เทรนนิ่ง) ฝึกอบรมให้มีความชำนาญและหาทางป้องกัน ซึ่งมีหลักการคือ

4.1.1 ค้นหาอันตรายและสาเหตุ

4.1.2 มาตรการป้องกัน

4.1.3 เลือกมาตรการป้องกัน

4.1.4 ตะโกนเตือนตนก่อนทำงาน

4.2 การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis: JSA) คือ เป็นวิธีการค้นหาสภาพอันตราย (Hazard) ที่มีอยู่ในแต่ละขั้นตอนของการทำงานและกำหนดมาตรการป้องกันโดยลักษณะงานที่จะเลือกมาทำ JSA ควรจะมีลักษณะดังนี้

4.2.1 งานที่เกิดอุบัติเหตุบ่อย

4.2.2 งานที่เกิดอุบัติเหตุแล้วมีความรุนแรง

4.2.2 งานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย

4.3 Minute Safety Talk เป็นกิจกรรมที่ให้พนักงานในกลุ่มงานหรือหน่วยงานได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความปลอดภัยก่อนเริ่มการปฏิบัติงานทุกๆ ครั้ง ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 10 นาที ในการทำกิจกรรมนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมเรื่องทัศนคติด้านความปลอดภัยให้กับพนักงานทุกคนก่อนเริ่มงานในแต่ละวัน

4.4 Accident Report เพื่อเป็นการช่วยกันขจัดสิ่งที่ยังแอบซ่อน และเป็นอันตรายต่อการทำงาน จึงได้ให้เพื่อนพนักงานที่พบเห็น หรือประสบเหตุการณ์ (Near-Miss) กับตนเองเขียนรายงานส่งเข้ามายังหน่วยงานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อให้เหตุการณ์ที่เป็นอันตรายเหล่านั้นได้รับการป้องกันและแก้ไข

5. การอบรมความปลอดภัย

บริษัทจัดให้พนักงานทุกคนได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานด้านความปลอดภัย ซึ่งในแต่ละปีพนักงานแต่ละคนจะได้เข้ารับการอบรมไม่ต่ำกว่า 2 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมจะขึ้นอยู่กับลักษณะงานและพื้นที่ที่พนักงานปฏิบัติงานอยู่ ตัวอย่างหลักสูตรที่จัดฝึกอบรมได้แก่

5.1 อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (PPE)

5.2 การยศาสตร์กับความปลอดภัยในการทำงาน

5.3 อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

5.4 การจัดการพฤติกรรมเสี่ยง (Behavior Base Safety: BBS)

5.5 ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ไฟฟ้า และการเคลื่อนย้ายวัสดุก่อสร้าง

5.6 ความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ (Confine Space)

5.7 อันตรายจากสารเคมี

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

นภาพร ปัญญาธรรม (2543: 73) ได้ทำการศึกษาระดับการรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยสุ่มตัวอย่างจากคนงานก่อสร้างจำนวน 300 คน พบว่า คนงานมีความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดี ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลพบว่าคนงานอายุมากมีการรับรู้ความเสี่ยงดีกว่าคนงานอายุน้อย คนงานที่มีประสบการณ์ทำงานมากมีพฤติกรรมความปลอดภัยดีกว่าคนงานที่ประสบการณ์ทำงานน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ลักษณะงานที่แตกต่างกัน มีผลกับการรับรู้ความเสี่ยงด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสภาพการทำงานและด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ,0.02 และ 0.001ตามลำดับ และลักษณะงานที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ช่างปูนมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานดีกว่ากรรมกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นิตยา โสริกุล (2547 : 122-130) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การรับรู้ความเสี่ยง กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการ : ศึกษากรณีโรงงานประกอบรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า พนักงานที่มีอายุมากมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยสูงกว่าพนักงานที่มีอายุน้อย พนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยสูงกว่าพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำ พนักงานที่มีสถานภาพสมรสมีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกับพนักงานที่มีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่และโสด และพนักงานที่มีการรับรู้ความเสี่ยงในการทำงานที่สูง มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่สูงไปด้วย

แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม (2548) ได้ศึกษาการรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานระดับปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ผลการศึกษาพบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทผลิตผลิตภัณฑ์เคมีที่เข้าทำการวิจัยมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยปัจจัยที่เกี่ยวกับ อายุ สถานภาพการสมรส อายุการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย และประสบการณ์การเกิด

อุบัติเหตุในการทำงานที่แตกต่างกัน มีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน แต่จะมีเพียงพนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สูดท้ายสรุปว่า การรับรู้ความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัฐกิตติ วัฒนพันธ์ (2549 : 162-163) ได้ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่สูง โดยปัจจัยส่วนบุคคล อายุ วุฒิการศึกษา อายุการทำงาน ที่มีความแตกต่างกัน จะมีการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัยที่แตกต่างกันด้วย แต่มีปัจจัยส่วนบุคคล 3 ข้อ ถึงจะมีความแตกต่างกันแต่ให้ผลการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัยที่ไม่แตกต่างกันก็คือ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร-ธิดา และการได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ส่วนพนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ลักษณะงานแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยแตกต่างกัน มีอยู่ 4 ข้อ คือ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส อายุการทำงาน และ ประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุ แต่ถ้าอายุ จำนวนบุตร-ธิดา หน้าที่ความรับผิดชอบ และการได้รับการฝึกอบรมมีความแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยไม่แตกต่างกัน และยังสรุปไว้ว่าการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย

สถาปนิก ยืนยง (2551: 105) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการก่อสร้างอาคารพาณิชย์กรรมและอู่รถยนต์โดยสารของบริษัท 155 พีพีซีเอ็ม จำกัด โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยสุ่มตัวอย่างจากพนักงาน จำนวน 257 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าคนงาน คนงานมีฝีมือ และคนงานไร้ฝีมือ ซึ่งทำงานให้แก่ บริษัท 155 พีพีซีเอ็ม จำกัด ส่วนใหญ่เป็นคนงานไร้ฝีมือ การศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา อายุระหว่าง 20-25 ปี อายุงานน้อยกว่า 1 ปี เงินเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ซึ่งต่างมีความเห็นว่าระบบความปลอดภัยที่บริษัทจัดเตรียมไว้และพฤติกรรมการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของคนงาน โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่ในรายละเอียดแล้วก็พบว่ายังมีความขัดแย้งกันอยู่บ้างระหว่างผู้บริหารกับคนงาน เพราะผู้บริหารจะมีความเกี่ยวข้องในการก่อสร้างน้อยกว่าคนงานที่ทำงานต่อเนื่องทุกวัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Dedobbeleer and German (1987 อ้างถึงใน เกื้อกุล วิจิตรธรรม 2548: 113) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานของคณงานก่อสร้างในบัลติมอร์ จำนวน 454 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน คือ อายุ ทักษะคิดต่อระบบควบคุมความปลอดภัยของหน่วยงาน ส่วนปัจจัยที่สามารถทำนายการปฏิบัติได้ คือ อายุ ซึ่งพบว่าคณงานก่อสร้างที่มีอายุน้อยกว่า 26 ปี จะมีคะแนนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานน้อย

Salminen (1994 อ้างถึงในรัชพงษ์ แก้วเอื้อ 2549: 89) ได้ศึกษาเรื่องความเสี่ยงและอุบัติเหตุรุนแรงจากการทำงานในประเทศฟินแลนด์ โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงจากอุบัติเหตุที่รุนแรงจากการทำงาน 99 ราย พบว่าความเสี่ยงมีผลถึง 54% ในการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุของความเสียหายมาจากการต้องรักษาดาวงเวลาทำงาน เพื่อประหยัดเวลาและลดปัญหา การรีบเร่งลำดับงาน จะช่วยให้ไม่ต้องเร่งรีบ และการทำให้คณงานเข้าใจผลของการประเมินอันตรายจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการป้องกันความเสี่ยงที่จะนำไปสู่อุบัติเหตุ

จากการทบทวนและศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นสมควรกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด ที่ปฏิบัติงานในโครงการปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD” โดยศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน 3 ด้าน คือ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ด้านการทำงานในคณงานก่อสร้าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากร (Population) ในที่นี้คือพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด ในระดับผู้จัดการระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงาน โครงการปรับปรุงก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTDทั้งสิ้น 80 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรที่ทำการศึกษารวมจำนวน 80 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2554 -เมษายน 2555)

ประชากร	จำนวน (คน)
ผู้จัดการระดับกลาง	5
รองผู้จัดการงานเครื่องกลและไฟฟ้า (M&E Manager)	1
ผู้ช่วยผู้จัดการงานเครื่องกลและไฟฟ้า (Ass. M&E Manager)	1
จป.วิชาชีพ (Safety officer)	1
ผู้จัดการบัญชี (Account Manager)	1
ผู้จัดการดำเนินงานแบบขยายจริง (Shop Drawing Manager)	1
พนักงานปฏิบัติการ	75
พนักงานบัญชี (Account staff)	1
พนักงานเขียนแบบ (Shop Drawing Staff)	2
วิศวกรโยธา (Civil Engineer)	6
วิศวกรเครื่องกลและไฟฟ้า (M&E Engineer)	4
คนงาน (Worker)	62
รวมทั้งหมด	80

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

2.1.3 สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร-ธิดา อายุการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และเคยพบเห็นเพื่อน

รวมงานประสพอุบัติเหตุ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง และแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน จำนวน 27 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำนวน 9 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน โดยวัดจากความถี่ที่ปฏิบัติซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีทั้งหมด 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร
3. ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับการปฏิบัติ
4	ปฏิบัติทุกครั้ง
3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2	ปฏิบัติบางครั้ง
1	ปฏิบัตินานๆ ครั้ง
0	ไม่เคยปฏิบัติเลย

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษาดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษา และลักษณะของข้อความ โดยผู้ศึกษาจะเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ไปใช้ในการศึกษา

2.2.2 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานเท่ากับ 0.986 แสดงว่าแบบสอบถามด้านการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความคงที่ในการวัดอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ การหาความเชื่อมั่นด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานใช้วิธีหาความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเท่ากับ 0.838 แสดงว่าแบบสอบถามพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีความคงที่ในการวัดอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนกาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานศึกษาวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการค้นคว้าข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บจากพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนกาคาสาขาก่อสร้าง จำกัด จำนวน 80 คน โดยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในเดือนมิถุนายน 2555 โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขอความร่วมมือจากพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด โดยส่งแบบสอบถามไปให้ตอบกลับ จากนั้นรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ดำเนินการเสร็จแล้วกลับมา

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยวิธีทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบ โดยพิจารณาว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบครบสมบูรณ์หรือไม่ เพื่อนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้จำนวนครบทั้งหมด 80 ชุดตามจำนวนประชากร

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส (Coding) แล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานใช้ Pearson Product Moment Correlation

4.4 การแปลผลค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เกณฑ์คะแนนระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน 5 ระดับ พิจารณาจากค่าพิสัย (นภาพร มัทย์พงษ์ถาวร 2543:34) โดยใช้สูตรคำนวณหาอันตรภาคชั้น คือ

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้นที่แบ่ง}} \\ &= (5-1)/5 = 0.8 \end{aligned}$$

สามารถกำหนดระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานได้ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 4.21 – 5.00	มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับสูงมาก
คะแนนตั้งแต่ 3.41 – 4.20	มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับสูง
คะแนนตั้งแต่ 2.61 – 3.40	มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 1.81 – 2.60	มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำ
คะแนนตั้งแต่ 1.00 – 1.80	มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำมาก

เกณฑ์คะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน 5 ระดับ พิจารณาจากค่าพิสัย (นภาพร มัทย์ พงษ์ถาวร 2543:34) โดยใช้สูตรคำนวณหาอันตรภาคชั้น คือ

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้นที่แบ่ง}} \\ &= \frac{(4-0)}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

สามารถกำหนดระดับของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 3.21 – 4.00	มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับสูงมาก
คะแนนตั้งแต่ 2.41 – 3.20	มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับสูง
คะแนนตั้งแต่ 1.61 – 2.40	มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 0.81 – 1.60	มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำ
คะแนนตั้งแต่ 0.00 – 0.80	มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำมาก

เกณฑ์การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Product Moment Correlation (วสุ บุญโยดม 2550: 22) มีดังนี้

r	ระดับความสัมพันธ์
0.90 ขึ้นไป	สูงมาก
0.70-0.89	สูง
0.30-0.69	ปานกลาง
ต่ำกว่า 0.30	ต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด” ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม จากประชากรจำนวน 80 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วน โดยจำแนกตามลักษณะของข้อมูลหรือตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา และการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ส่วนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจากประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร-ธิดา อายุการทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ การฝึกอบรม และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (N= 80)	ร้อยละ (100.00)
อายุ		
20-30 ปี	30	37.50
31-40 ปี	24	30.00
มากกว่า 40 ปี	26	32.50
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่า ปวส.	62	77.50
ปวส.	2	2.50
ปริญญาตรี	11	13.75
สูงกว่าปริญญาตรี	5	6.25
สถานภาพการสมรส		
โสด	34	42.50
สมรส	46	57.50
จำนวนบุตร-ธิดา		
ไม่มี	30	37.50
มี 1 คน	26	32.50
มี 2 คน	12	15.00
มากกว่า 2 คน	12	15.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (N=80)	ร้อยละ (100.00)
อายุการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	12	15.00
5 – 10 ปี	31	38.75
11 – 20 ปี	18	22.50
มากกว่า 20 ปี	19	23.75
หน้าที่รับผิดชอบ		
งานโยธา	43	53.75
งานไฟฟ้า	11	13.75
งานเครื่องจักรกล	18	22.50
งานบริหาร	8	10.00
การอบรมหลักสูตรด้านความปลอดภัย		
ไม่เคย	21	26.25
1 - 3 หลักสูตร	44	55.00
4 - 10 หลักสูตร	6	7.50
มากกว่า 10 หลักสูตร	9	11.25
ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเดือน ธ.ค.54-เม.ย.55		
ไม่เคย	78	97.50
เคย	2	2.50
การพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ		
ไม่เคย	67	83.75
เคย	13	16.25

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อายุ พนักงานมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และน้อยที่สุดอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

ระดับการศึกษา พนักงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปวส. จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 และน้อยที่สุดคือระดับ ปวส. จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 2.50

สถานภาพการสมรส พนักงานส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และโสด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50

การมีบุตร-ธิดา พนักงานไม่มีบุตร-ธิดา มากที่สุดจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือมีบุตร-ธิดา 1 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และน้อยที่สุด มีบุตร-ธิดา 2 คน และมากกว่า 2 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 เท่ากัน

อายุการทำงาน พนักงานทำงานกับบริษัทระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุดจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75 รองลงมาอายุงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 23.75 และน้อยที่สุดคืออายุงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

หน้าที่ความรับผิดชอบ พนักงานส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านงานโยธา จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 รองลงมาคือ งานเครื่องจักรกล จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และน้อยที่สุดคือ งานบริหาร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย พนักงานส่วนใหญ่เคยฝึกอบรม 1-3 หลักสูตร จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคือ ไม่เคยฝึกอบรมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และน้อยที่สุดเคยฝึกอบรม 4-10 หลักสูตร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเดือนธันวาคม 2554-เมษายน 2555 ที่ผ่านมา พนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุเลย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 97.50 และเคยได้รับอุบัติเหตุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

การพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ พนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 83.75 และเคยพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานจำนวน 27 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวนออกเป็น 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำนวน 9 ข้อ

โดยสามารถแจกแจงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำนวนรายด้าน

การรับรู้ความปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	3.98	0.77	สูง
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	4.27	0.74	สูงมาก
3. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	4.28	0.66	สูงมาก
รวม	4.18	0.74	สูง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) รองลงมาคือด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร (ค่าเฉลี่ย 4.27) และด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน
ของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้างจำกัด ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท

ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านทราบว่าบริษัทมีแผนแม่บท “อุบัติเหตุเป็นศูนย์” (Zero Accident)	3.83	0.63	สูง
2. ท่านทราบว่ากิจกรรม KYT คือ กิจกรรมด้านความปลอดภัย	3.65	0.76	สูง
3. ท่านทราบวิธีวิเคราะห์ Job Safety Analysis, JSA	3.80	0.71	สูง
4. ท่านทราบว่ากิจกรรม Minute Safety Talk จะต้องควบคู่กับกิจกรรม KYT	4.47	0.64	สูงมาก
5. ท่านทราบว่าบริษัทได้มีการจัดอบรมพนักงานด้านความปลอดภัย	3.89	0.78	สูง
6. ท่านทราบวิธีการใช้ถังดับเพลิงชนิด A B C	3.95	0.69	สูง
7. ท่านทราบวิธีปฏิบัติงานขณะที่ Plant Shutdown	3.77	0.84	สูง
8. ท่านทราบวิธีการปฏิบัติงานในพื้นที่อับอากาศ	4.11	0.75	สูง
9. ท่านทราบ Accident report	4.34	0.71	สูงมาก
รวม	3.98	0.77	สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทมีระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ทราบว่ากิจกรรม Minute Safety Talk จะต้องควบคู่กับกิจกรรม KYT อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) รองลงมาคือ พนักงานทราบ Accident report (ค่าเฉลี่ย 4.34) และน้อยที่สุดคือ พนักงานทราบว่ากิจกรรม KYT คือ กิจกรรมด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.65)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน
ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้างจำกัด ด้านการใช้เครื่องมือ
และเครื่องจักร

ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านทราบวิธีควบคุมรถอัดดิน	4.27	0.74	สูงมาก
2. ท่านทราบวิธีการคำนวณระยะยกของเครน 25 ตัน	4.22	0.90	สูงมาก
3. ท่านทราบว่า Behavior Base Safety (BBS) มีส่วนช่วยในการบำรุงรักษาเครื่องจักร สำหรับงานก่อสร้าง	4.22	0.78	สูงมาก
4. ท่านทราบวิธีการซ่อมเครื่องตัดและเครื่อง เจียร	4.26	0.73	สูงมาก
5. ท่านทราบวิธีควบคุมรถแบคโฮ	4.39	0.73	สูงมาก
6. ท่านทราบวิธีการปรับกล้องระดับ	4.39	0.69	สูงมาก
7. ท่านทราบวิธีการเดินและคล้องเกี่ยว Safety belt	4.25	0.63	สูงมาก
8. ท่านทราบวิธีควบคุมแก๊สขณะตัดหรือเชื่อม โลหะ	4.15	0.70	สูง
9. ท่านทราบวิธีการใช้เครื่องเขย่าจี้คอนกรีต	4.35	0.76	สูงมาก
รวม	4.28	0.74	สูงมาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการใช้เครื่องมือ
และเครื่องจักร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
พนักงานส่วนใหญ่ทราบวิธีการปรับกล้องระดับและวิธีควบคุมรถแบคโฮ อยู่ในระดับสูงมาก
(ค่าเฉลี่ย 4.39 เท่ากัน) รองลงมาคือพนักงานทราบวิธีการใช้เครื่องเขย่าจี้คอนกรีต (ค่าเฉลี่ย 4.35)

และน้อยที่สุดคือ พนักงานทราบวิธีควบคุมแก๊สขณะตัดหรือเชื่อมโลหะ อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.15)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน
ของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขาลก่อสร้างจำกัด ด้านสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน

ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านรู้จักกิจกรรม 5 ส	4.39	0.61	สูงมาก
2. ท่านทราบว่าการทำงานบนนั่งร้าน โดยไม่มี เข็มขัดนิรภัยมีความเสี่ยงที่จะตกจากที่สูง ได้	4.33	0.60	สูงมาก
3. ท่านทราบว่าการทำงานในที่อับอากาศท่าน จะต้องมีถังออกซิเจน ไว้ใช้สำหรับหายใจ	4.25	0.65	สูงมาก
4. ท่านรู้จักวิธีการใช้ Ear plug	4.35	0.66	สูงมาก
5. ท่านรู้จักวิธีการลดฝุ่นในพื้นที่ก่อสร้าง	4.36	0.63	สูงมาก
6. ท่านทราบการอ่านค่าความร้อนในพื้นที่ โรงงาน	4.09	0.78	สูง
7. ท่านทราบว่าการทำงานเกินกว่า 80 เดซิเบล จะมีผลต่อร่างกาย	4.33	0.66	สูงมาก
8. ท่านแยกแยะประเภทของหน้ากากแต่ละ ประเภทได้	4.15	0.69	สูง
9. ท่านแยกแยะระหว่างถุงมือหนังสำหรับงานเคมี และงานเชื่อมโลหะได้	4.24	0.64	สูงมาก
รวม	4.28	0.66	สูงมาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

พนักงานส่วนใหญ่รู้จักกิจกรรม 5 ส อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39) รองลงมา คือ พนักงานรู้จักวิธีการลดฝุ่นในพื้นที่ก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ย 4.36) และน้อยที่สุดคือ พนักงานทราบวิธีการอ่านค่าความร้อนในพื้นที่โรงงาน อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.09)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยสามารถแจกแจงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สาขาก่อสร้างจำกัด จำแนกรายด้าน

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	1.58	0.97	ต่ำ
2. ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	3.23	0.96	สูงมาก
3. ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง	3.02	1.21	สูง
รวม	2.18	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) รองลงมา คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการทำงานในงานก่อสร้างอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.02) และน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.58)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน
ของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้างจำกัด ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ข้อบังคับของบริษัท

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ปฏิบัติตามคู่มือความปลอดภัยและกฎ ความปลอดภัยในการทำงานของบริษัท	3.28	0.61	สูงมาก
2. ท่านได้ปฏิบัติตามการป้องกันอุบัติเหตุในงานที่ ท่านรับผิดชอบ	2.06	1.36	ปานกลาง
3. ท่านใช้คู่มือความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน บนที่สูง	3.15	0.75	สูง
4. ท่านได้เข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัย	3.48	0.73	สูงมาก
5. ท่านได้วิเคราะห์การปฏิบัติงานเพื่อความ ปลอดภัย (Job Safety Analysis, JSA) ทุกครั้ง ก่อนเริ่มงาน	2.07	1.07	ปานกลาง
6. ท่านไม่เคยสวมรองเท้าแตะหรือเดินเท้าเปล่าใน เขตผลิตของโรงงานประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน	2.27	0.77	ปานกลาง
7. ท่านไม่เคยเดินทางลัด เช่น การกระโดดข้าม กำแพง มุขรั้วตาข่าย หรือเดินเข้าออกทางประตู ฉุกเฉิน	1.25	1.01	ต่ำ
8. ท่านไม่เคยเดินผ่านหรือยืนใต้สิ่งของที่กำลัง ยกขึ้น เช่น รถเครนกำลังยกอุปกรณ์ขนาดใหญ่	1.36	0.98	ต่ำ
9. ท่านไม่เคยสูบบุหรี่ในพื้นที่ก่อสร้าง	0.65	0.71	ต่ำมาก
รวม	1.58	0.97	ต่ำ

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านกฎระเบียบ
ข้อบังคับของบริษัทในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
พนักงานส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48)

รองลงมา คือ พนักงานได้ปฏิบัติตามคู่มือความปลอดภัยและกฎความปลอดภัยในการทำงานของบริษัท (ค่าเฉลี่ย 3.28) และน้อยที่สุดคือ พนักงานไม่เคยสูบบุหรี่ในพื้นที่ก่อสร้างอยู่ในระดับต่ำมาก (ค่าเฉลี่ย 0.65)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้างจำกัด ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร

ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้บำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์ความปลอดภัยทุกชนิดให้อยู่ในสภาพดี	3.34	0.68	สูงมาก
2. ท่านเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดด้วยตนเอง	3.34	0.86	สูงมาก
3. ท่านได้นำความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน ไปใช้ในงานที่ท่านได้รับมอบหมายเป็นอย่างสูง	3.36	0.72	สูงมาก
4. ท่านปิดเครื่องจักรและอุปกรณ์ทุกครั้ง ก่อนดำเนินการซ่อมแซม	3.21	0.68	สูงมาก
5. ท่านได้ทำเรื่องขออนุญาตกับผู้จัดการ ก่อนเปิด-ปิด อุปกรณ์ต่างๆ	3.16	0.95	สูง
6. ขณะที่ท่านปฏิบัติงานที่มีอันตราย ท่านมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยหรือ ผู้ให้สัญญาณ Sign Man รักษาการณ์อยู่ด้วยเสมอ	2.97	0.73	สูง
7. ท่านใช้ลมเป่าทำความสะอาดเสื้อผ้า	2.34	1.05	ปานกลาง
8. ท่านใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (PPE) อย่างถูกต้อง ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน	3.08	1.39	สูง
9. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ไฟฟ้า และการเคลื่อนย้ายวัสดุก่อสร้าง	3.24	1.28	สูงมาก
รวม	3.23	0.96	สูงมาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ได้นำความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานไปใช้ในงานที่ได้รับผิดชอบเป็นอย่างสูง อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.36) รองลงมาพนักงานบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยทุกชนิดให้อยู่ในสภาพดีและเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.34 เท่ากัน) และน้อยที่สุดคือ พนักงานได้ใช้ลมเป่าทำความสะอาดเสื้อผ้าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.34)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ไทยทาเคเนคา สาขาก่อสร้างจำกัด ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง

ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1. ท่านได้ทำความสะอาดพื้นที่ที่ท่านปฏิบัติงาน	2.26	1.56	ปานกลาง
2. ท่านได้ทำกิจกรรม 5 ส	3.51	0.66	สูงมาก
3. ท่านได้นำความรู้จากอบรมความปลอดภัยมาใช้ในงานก่อสร้าง	2.41	1.14	สูง
4. ท่านได้ให้ข้อมูลการปฏิบัติงานที่เป็นจริงให้แก่บริษัท	3.35	0.70	สูงมาก
5. ท่านได้ปฏิบัติงานตามแบบโครงสร้างทั้งหมด	3.50	0.63	สูงมาก
6. ท่านได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ตู้ไฟฟ้าชั่วคราว พัดลมดูดอากาศ ไว้ในพื้นที่การทำงานของท่านตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน	2.35	1.19	ปานกลาง
7. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของท่าน	3.30	0.96	สูงมาก
8. ท่านได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงสถานที่ และสิ่งแวดลอมในการปฏิบัติงานของท่าน	3.03	0.92	สูง
9. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายเตือนในพื้นที่ทำงานของท่านเอง	3.44	0.64	สูงมาก
รวม	3.02	1.21	สูง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการทำงานในงานก่อสร้างในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ได้ทำกิจกรรม 5 ส อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51) รองลงมา พนักงานปฏิบัติตามแบบโครงสร้างทั้งหมด (ค่าเฉลี่ย 3.50) และน้อยที่สุดคือ พนักงานได้ทำความสะอาดพื้นที่ที่ได้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.26)

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน โดยสามารถแจกแจงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

การรับรู้ความปลอดภัย	พฤติกรรมปลอดภัยในการทำงาน	
	r	การแปลผล
ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท	0.10	ต่ำ
ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร	0.81	สูง
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.78	สูง
รวม	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด พบว่าการรับรู้ความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ในระดับปานกลาง ($r = 0.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรกับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = 0.81$) รองลงมา คือการรับรู้ความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

($r = 0.78$) และน้อยที่สุดคือ การรับรู้ความปลอดภัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทกับพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.10$)

ส่วนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้างจำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยสามารถแจกแจงค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 4.11-4.19

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท

ไทยทาเคนาคา สาขาก่อสร้างจำกัด จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	20-30ปี	31-40ปี	มากกว่า 40 ปี
		3.26	3.39	3.45
20-30ปี	3.26	-	0.13	0.19
31-40ปี	3.39		-	0.06
มากกว่า40 ปี	3.45			-

จากตารางที่ 4.11 พบว่าพนักงานที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.45) รองลงมาเป็นพนักงานที่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.39) โดยที่พนักงานที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามระดับการศึกษาของพนักงาน

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า	ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า
		ปวส.			ปริญญาตรี
		3.00	3.25	3.29	3.46
ต่ำกว่า ปวส.	3.00	-	0.25	0.29	0.46
ปวส.	3.25		-	0.04	0.21
ปริญญาตรี	3.29			-	0.17
สูงกว่าปริญญาตรี	3.46				-

จากตารางที่ 4.12 พบว่าพนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมาเป็นพนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 3.29) โดยที่ พนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่า พนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่า ปวส. มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามสถานภาพ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	โสด	สมรส
		3.33	3.39
โสด	3.33	-	0.06
สมรส	3.39		-

จากตารางที่ 4.13 พบว่าพนักงานที่มีสถานภาพสมรส (ค่าเฉลี่ย 3.39) มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด (ค่าเฉลี่ย 3.33)

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สาขากล่อสร้างจำกัด จำแนกตามจำนวนบุตร-ธิดา

จำนวนบุตร-ธิดา	ค่าเฉลี่ย	ไม่มีบุตร	มี 1 คน	มี 2 คน	มีมากกว่า 2 คน
		3.28	3.41	3.42	3.45
ไม่มีบุตร	3.28	-	0.13	0.14	0.17
1 คน	3.41		-	0.01	0.04
2 คน	3.42			-	0.03
มากกว่า 2 คน	3.45				-

จากตารางที่ 4.14 พบว่าพนักงานที่มีจำนวนบุตร-ธิดามากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.45) รองลงมาคือ พนักงานที่มีบุตร-ธิดา 2 คน (ค่าเฉลี่ย 3.42) โดยที่พนักงานที่มีจำนวนบุตร-ธิดามากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่มีบุตร-ธิดา มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สาขากล่อสร้างจำกัด จำแนกตามอายุการทำงาน

อายุการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
		3.00	3.35	3.38	3.75
น้อยกว่า 5 ปี	3.00	-	0.35	0.38	0.75
5-10 ปี	3.35		-	0.03	0.40
11-20 ปี	3.38			-	0.37
มากกว่า 20 ปี	3.75				-

จากตารางที่ 4.15 พบว่าพนักงานที่มีอายุงานมากกว่า 20 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.75) รองลงมา คือ พนักงานที่มีอายุงานระหว่าง 11-20 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.38) โดยพนักงานที่มีอายุงานมากกว่า 20 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มี อายุงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

หน้าที่รับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย	งานโยธา	งานเครื่องจักรกล	งานไฟฟ้า	งานบริหาร
		3.00	3.35	3.38	3.75
งานโยธา	3.00	-	0.35	0.38	0.75
งานเครื่องจักรกล	3.35		-	0.03	0.40
งานไฟฟ้า	3.38			-	0.37
งานบริหาร	3.75				-

จากตารางที่ 4.16 พบว่าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหาร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.75) รองลงมาเป็นพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 3.38) โดยที่พนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหาร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานโยธามากที่สุด

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท
ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามจำนวนหลักสูตรที่ผ่านการอบรม
ด้านความปลอดภัย

จำนวนหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย	1-3 หลักสูตร	4-10 หลักสูตร	มากกว่า 10 หลักสูตร
		3.32	3.33	3.58
1-3 หลักสูตร	3.32	-	0.01	0.26
4-10 หลักสูตร	3.33	-	-	0.25
มากกว่า 10 หลักสูตร	3.58	-	-	-

จากตารางที่ 4.17 พบว่าพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.58) รองลงมาเป็นพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอยู่ระหว่าง 4-10 หลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.33) โดยที่พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย 1-3 หลักสูตรมากที่สุด

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท
 ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ
 ในช่วงเดือนธันวาคม 2554- เมษายน 2555

อุบัติเหตุ	ค่าเฉลี่ย	เคย	ไม่เคย
		3.42	3.25
เคย	3.42	-	0.17
ไม่เคย	3.25	-	-

จากตารางที่ 4.18 พบว่าพนักงานที่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเดือนธันวาคม 2554- เมษายน 2555 (ค่าเฉลี่ย 3.42) มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.25)

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท
 ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้างจำกัด จำแนกตามประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงาน
 ประสบอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุ	ค่าเฉลี่ย	เคย	ไม่เคย
		3.37	3.05
เคย	3.37	-	0.32
ไม่เคย	3.05	-	-

จากตารางที่ 4.19 พบว่าพนักงานที่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.37) มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ (ค่าเฉลี่ย 3.05)

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด” สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

1.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

1.1.4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากร (Population) คือพนักงานบริษัท ไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด ในระดับผู้จัดการระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ ที่ปฏิบัติงานโครงการปรับปรุงก่อสร้างโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD ทั้งสิ้น 80 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน และส่วนที่ 3 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ในเดือน มิถุนายน 2555 โดยได้รับกลับคืน ร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานใช้ Pearson Product Moment Correlation

1.3 ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคอนาคา สาขาก่อสร้าง จำกัด” สรุปผลได้ดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปวส.คิดเป็นร้อยละ 77.50 สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 57.50 ไม่มีบุตร-ธิดาคิดเป็นร้อยละ 37.50 อายุการทำงานกับบริษัทระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.75 มีหน้าที่รับผิดชอบด้านงานก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 53.75 เคยฝึกอบรมด้านความปลอดภัย 1-3 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 55.00 ไม่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเดือนธ.ค.54- เม.ย. 55 คิดเป็นร้อยละ 97.50 และไม่เคยพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ คิดเป็นร้อยละ 83.75

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

ผลการศึกษาพบว่าระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) รองลงมาคือด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร (ค่าเฉลี่ย 4.27) และด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท มีระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ทราบว่าการกิจกรรม Minute Safety Talk จะต้องควบคู่กับกิจกรรม KYT อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47)

ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร มีระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ทราบวิธีการปรับกล้องระดับและวิธีควบคุมรถแบคโฮอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39)

ด้านการสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่รู้จักกิจกรรม 5 ส อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39)

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) รองลงมา คือด้านการทำงานในงานก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ย 3.02) และน้อยที่สุด คือด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.58)

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัย ในการทำงานด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48)

ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ได้นำความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานไปใช้ในงานที่ได้รับผิดชอบเป็นอย่างสูง อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.36)

ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง พบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการทำงานในงานก่อสร้างในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ได้ทำกิจกรรม 5 ส อยู่ในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51)

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคนนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ในระดับปานกลาง ($r = 0.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้ความปลอดภัยด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = 0.81$) รองลงมา คือการรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($r = 0.78$) และน้อยที่สุดคือ การรับรู้ความปลอดภัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.10$)

1.3.5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ดังนี้

- 1) อายุ พนักงานที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี
- 2) ระดับการศึกษา พนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปวส.
- 3) สถานภาพการสมรส พนักงานที่มีสถานภาพสมรส มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด
- 4) จำนวนบุตร-ธิดา พนักงานที่มีจำนวนบุตร-ธิดามากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่มีบุตร-ธิดา
- 5) อายุการทำงาน พนักงานที่มีอายุงานมากกว่า 20 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี
- 6) หน้าที่รับผิดชอบ พนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหาร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานก่อสร้าง
- 7) การฝึกอบรม พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย 1-3 หลักสูตร
- 8) ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พนักงานที่มีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน
- 9) ประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ พนักงานที่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ

2 อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด” สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

จากผลการศึกษาระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าระดับการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร และด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ฌูริคตี วัตนพันธ์ (2549) ที่พบว่าพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์เคมี มีการรับรู้ความปลอดภัยระดับสูง แต่ไม่สอดคล้องกับ แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม (2548) ที่พบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทผลิตภัณฑ์เคมีที่เข้าทำการวิจัยมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่ต่ำมาก อาจเป็นเพราะบริษัทมีวิธีถ่ายทอดกฎระเบียบข้อบังคับที่ดี ที่ทำให้พนักงานเปิดใจที่จะรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบของบริษัท และบริษัทมีการอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าพนักงานบางส่วนยังไม่เคยอบรมด้านความปลอดภัยก็ตาม อาจเป็นการรับรู้ต่อกันมา ยังไม่ใส่ใจการรับรู้ที่เกิดจากการอบรมที่แท้จริง

2.2 ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมา คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการทำงานในงานก่อสร้างอยู่ในระดับสูง และน้อยที่สุดคือพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นภาพร ปัญญาธรรม (2543) ที่พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดี และ แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม (2548) ที่พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะ พนักงานบางส่วนเคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุมาก่อน จึงทำให้พนักงานกลุ่มนี้มีประสบการณ์ และเตรียมวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุไว้

ล่วงหน้า และพนักงานบางส่วนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ พนักงานกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานน้อยกว่าพนักงานที่เคยมีประสบการณ์ ดังนั้นจึงส่งผลให้พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.31$) ซึ่งสอดคล้องกับ ฌูเกิตตี วัตนพันธ์ (2549) ที่พบว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด อาจเป็นเพราะปัจจัยในด้านประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้พนักงานมีการรับรู้ความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่สอดคล้องกัน

2.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยสามารถนำมาอภิปรายผลแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

อายุ พบว่าพนักงานที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาเป็นพนักงานที่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี โดยที่พนักงานที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานต่ำที่สุด สอดคล้องกับ Dedobbeleer and German (1987 อ้างถึงในเกื้อกุล วิจิตรธรรม 2548: 113) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานของคณงานก่อสร้างในบัลติมอร์ จำนวน 454 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน คือ อายุ ที่สอดคล้องกับระบบควบคุมความปลอดภัยของหน่วยงาน ส่วนปัจจัยที่สามารถทำนายการปฏิบัติได้ คือ อายุ ซึ่งพบว่า คณงานก่อสร้างที่มีอายุน้อยกว่า 26 ปี จะมีคะแนนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานน้อย

ระดับการศึกษาของพนักงาน พบว่าพนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาเป็นพนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และ พนักงานที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานต่ำที่สุดคือ พนักงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่า ปวส. สอดคล้องกับ ฌูเกิตตี วัตนพันธ์ (2549 : 162-163) ได้ศึกษา

การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่สูง โดยปัจจัยส่วนบุคคล อายุ วุฒิการศึกษา อายุการทำงาน ที่มีความแตกต่างกัน จะมีการรับรู้การทำงานที่ปลอดภัยที่แตกต่างกันด้วย

สถานภาพสมรส พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพสมรส มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด สอดคล้องกับ นิตยา โสริกุล (2547 : 122-130) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การรับรู้ความเสี่ยง กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการ : ศึกษากรณีโรงงานประกอบรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพสมรสมีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกับพนักงานที่มีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่และโสด

จำนวนบุตร-ธิดา พบว่า พนักงานที่มีจำนวนบุตร-ธิดามากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด รองลงมาคือ พนักงานที่มีบุตร-ธิดา 2 คน โดยที่พนักงานที่มีจำนวนบุตร-ธิดามากกว่า 2 คน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีบุตร-ธิดา จำนวน 1 คนและไม่มีบุตร-ธิดา มากที่สุด ไม่สอดคล้องกับ ณัฐกิตต์ วัฒนพันธ์ (2549 : 162-163) ได้ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด ผลการวิจัยพบว่า จำนวนบุตร-ธิดา หน้าที่ความรับผิดชอบ และการได้รับการฝึกอบรมมีความแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

อายุการทำงาน พบว่า พนักงานที่มีอายุงานมากกว่า 20 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด รองลงมา คือ พนักงานที่มีอายุงานระหว่าง 11-20 ปี โดยพนักงานที่มีอายุงานมากกว่า 20 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด สอดคล้องกับ นภาพร ปัญญาธรรม (2543: 73) ได้ทำการศึกษาระดับการรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคณาจารย์ก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คณาจารย์ที่มีประสบการณ์ทำงานมากมีพฤติกรรมความปลอดภัยดีกว่าคณาจารย์ที่ประสบการณ์ทำงานน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หน้าที่ความรับผิดชอบ พบว่า พนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหาร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด รองลงมาเป็นพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานไฟฟ้า โดยที่พนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหาร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานเครื่องจักรกล และงานโยธามากที่สุด สอดคล้องกับ ณัฐกิตต์ วัฒนพันธ์ (2549 : 162-163) ได้ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของ

พนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะงานแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยแตกต่างกัน

จำนวนหลักสูตรที่ผ่านการอบรมด้านความปลอดภัย พบว่าพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงที่สุด รองลงมาเป็นพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอยู่ระหว่าง 4-10 หลักสูตร โดยที่พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมากกว่า 10 หลักสูตร มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย 1-3 หลักสูตรมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับ ฌฐกิตติ์ วัฒนพันธ์ (2549 : 162-163) ได้ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมมีความแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พบว่าพนักงานที่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ไม่สอดคล้องกับ แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม (2548) ได้ศึกษาการรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทผลิตภัณฑ์เคมีที่เข้าทำการวิจัยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานที่แตกต่างกัน มีการรับรู้การจัดการความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ พบว่าพนักงานที่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ จากการทำงาน มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ มีความสอดคล้องกับประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ โดยอาจเป็นเพราะพนักงานที่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ จะนำประสบการณ์นั้นมาเป็นตัวอย่าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นอีก หรือช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากพนักงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์การพบเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเคเนคา สากลก่อสร้าง จำกัด” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ควรกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมพฤติกรรมของพนักงานที่มักจะทำงานตามวิธีที่ถนัดมากกว่าวิธีที่กำหนด เพราะคิดว่าได้ผลออกมาเหมือนกัน และการทำงานที่ไม่ใช่งานประจำของตัวเอง เช่น กำชับหัวหน้างานให้ตรวจสอบการทำงานของพนักงาน โดยให้ยึดหลักปฏิบัติตามคู่มือความปลอดภัยทั่วไปอย่างเคร่งครัด หรือตั้งเป็น KPI ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.1.2 ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ควรกำจัดพฤติกรรมเสี่ยง (Behavior Based Safety : BBS) เช่น การตรวจสอบเครื่องมือและเครื่องจักรก่อนใช้งาน การตรวจเช็คสภาพเครื่องมือและเครื่องจักรทุกๆ 6 เดือน การฝึกอบรมวิธีใช้ – วิธีบำรุงรักษาเครื่องมือและเครื่องจักรให้แก่พนักงาน เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

3.1.3 ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง ควรอบรมพนักงานใหม่อย่างสม่ำเสมอในเรื่องการจัดเก็บ 5 ส. การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (PPE) เช่น แวนตานิรภัย หน้ากากนิรภัย ถุงมือกันความร้อน เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน นอกเหนือจากการรับรู้ความปลอดภัย เช่น แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย

3.2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้พนักงานมีของบริษัทที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ดีขึ้น

3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับโครงการอื่นภายในบริษัท โดยเลือกโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น NIKON กับ CANON หรือ TOYOTA กับ HONDA เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง (2544) จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร:รวมสาสน์ (1977) จำกัด
กุลชาติ ประทุมชัย (2553) การรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความเชิงโฆษณาเรื่อง “ใช้หัวดี
ใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน [กรุงเทพฯ] : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546) การวัดและประเมินผลทางภาษา [กรุงเทพฯ] : พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.)
เกื้อกุล วิจิตรธรรม (2550) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการตำรวจ
จังหวัดยะลา วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม (2548) การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย
ในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชามนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ณัฐกิตติ์ วัฒนพันธ์ (2549) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่
ปลอดภัยของพนักงานบริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด สารนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชามนุษยศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ณัฐวัตร มนต์เทวีญ (2537) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุร้ายแรงในงานอุตสาหกรรม
กรุงเทพมหานคร : สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงาน
- ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2549) จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทิพวรรณ เลิศถาวรธรรม (2550) การบริหารเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงาน
ของบริษัท ไทยเพอร์ซิเคนท์ฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน) สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- รัชพงษ์ แก้วเอื้อ (2549) ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาล
ปราณบุรี จำกัด วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน-
คูสิต
- นภาพร มัทย์พงษ์ถาวร (2550) การรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมความปลอดภัยในการ
ทำงานของคนงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิตยา โพธิ์ศรีขาม (2547) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การรับรู้ความเสี่ยงกับพฤติกรรมการ
ทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการ : ศึกษากรณีโรงงานประกอบรถยนต์
แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ วิทยานิพนธ์ วท.ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นนทบุรี
- นิตยา โสริกุล (2547) ผลการใช้การสอนแนะในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่มีต่อการ
แก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- บุญบา สังข์ทอง (2552) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความปลอดภัย การทำงานเป็นทีมความ
อิสระในงาน วารสารการพยาบาลและสุขภาพ โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพจิตร บุญยานุเคราะห์ (2553) นิยามและบทบาทของวิศวกรรมความปลอดภัย วารสารโรงงาน
ตุลาคม
- รัชฎาภรณ์ แม่นชีพสุข (2550) การรับรู้การบริหารความปลอดภัย และพฤติกรรม
ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ประมวลผล จำกัด
วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รพีพล จิตตะวิกุล (2553) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน : กรณีศึกษา
บริษัท โรห์มแอนด์ฮาสน์ เลมิคอล ประเทศไทย จำกัด วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วราพร ช่างยา (2551) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายกับพฤติกรรม
การทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย
จำกัด (มหาชน) โรงงานบางพลี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- วสุ บุญโยดม (2550) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของ
พนักงานบริษัท โคราช เดนกิ จำกัด (K2) วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- วิฑูรย์ สิมะโชคคี และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2547) วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยใน
โรงงาน พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
2542 วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน พิมพ์ครั้งที่ 18 กรุงเทพ
มหานครสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- ศรายุทธ สมถาแสน (2549) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรม
ความปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตรองเท้าและ
ชิ้นส่วนในเขตจังหวัดสมุทรสาคร วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สถาปนิก ยืนยง (2551) ปัจจัยเสี่ยงในการทางด้านความปลอดภัยในการก่อสร้าง
อาคารพานิชยกรรม และอุ้งรถยนต์โดยสารของบริษัท 155 พีพีซีเอ็ม จำกัด วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สิริอร วิชชาวูช และคณะ (2550) จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุชา จันทร์เอม (2540) จิตวิทยาวัยรุ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อดุลย์ บัณฑิตกุล (2544) คู่มืออาชีพเวชศาสตร์ 2000. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น) : กรุงเทพฯ
- Bandura.A . (2005) Self-Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavior Change: Psychological
Review.
- Bloom,M.D.(2005) See Education, Board .Medical: MD, University of Michigan Medical School.
- Cormier. PEREZ-DIAZ F. (2009) Dépendent personnalité disorder and physiques psychiatrie.
- Derrick, D., Anderson, P., Gick, B. and Green, S and others. (2009). Caveat Emptor:
The Meaning of Perception and Integration in Speech Perception.Journal of the
Acoustical Society of America, 125, 2272–2281

Dominic and others.(2009) Information and Meaning: An Evolutionary Perspective. (Springer-Verlag, New York.

Hansaker and Phillip.(2001) Management and Organization Behavior. New Jersey: McGraw-Hill.

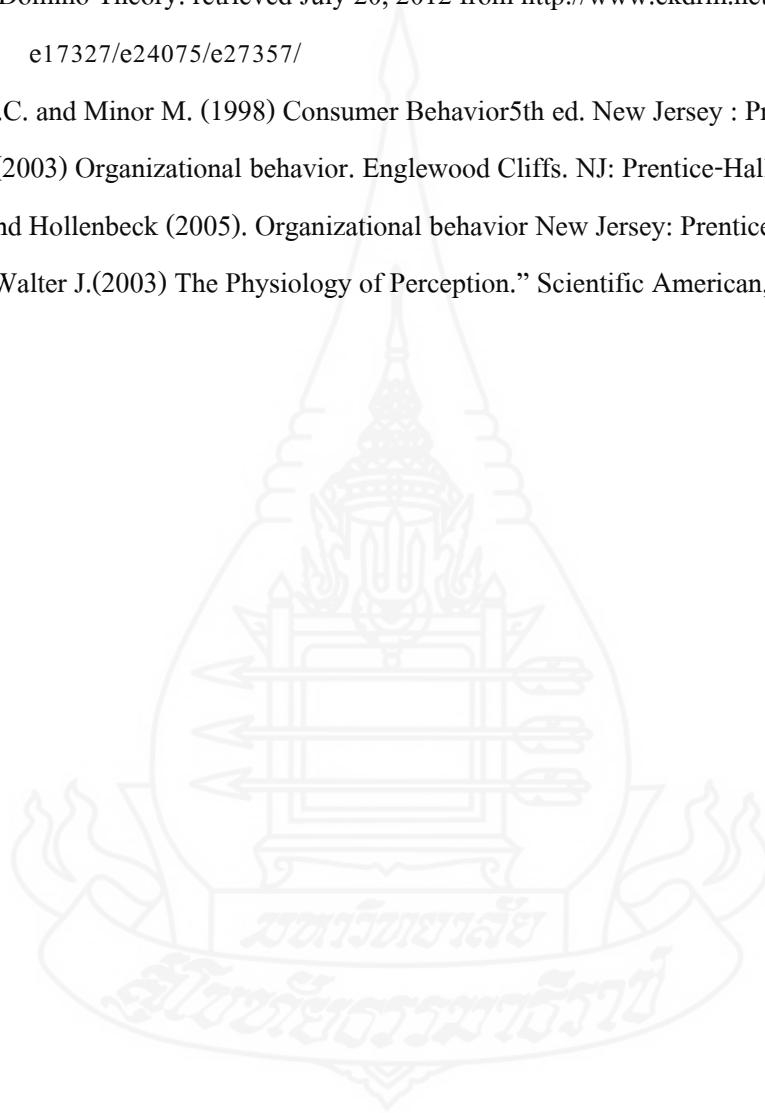
Heinrich. Domino Theory. retrieved July 20, 2012 from [http://www.ekdrm.net/ e5783/e17327/e24075/e27357/](http://www.ekdrm.net/e5783/e17327/e24075/e27357/)

Mowen, J.C. and Minor M. (1998) Consumer Behavior 5th ed. New Jersey : Prentice Hall.

Robbins .(2003) Organizational behavior. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall. 10th ed.

Wagner and Hollenbeck (2005). Organizational behavior New Jersey: Prentice-Hall. Inc.

Freeman Walter J.(2003) The Physiology of Perception.” Scientific American, February.

ภาคผนวก

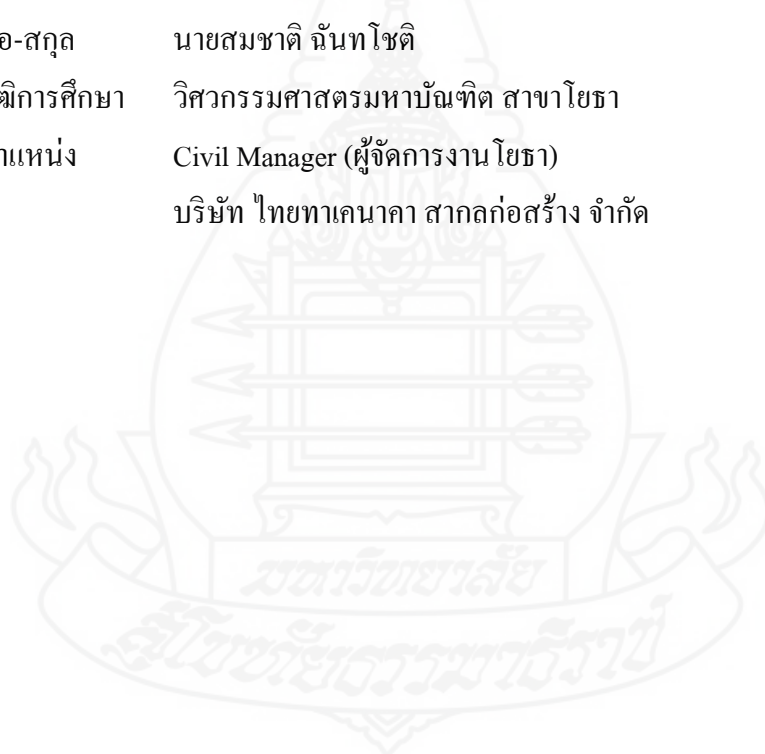
ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-สกุล นายวิรัช ไพศาลศักดิ์
 วุฒิการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโยธา
 ตำแหน่ง Area Manager (ผู้จัดการพื้นที่)
 บริษัท ไทยทาเลนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด
2. ชื่อ-สกุล นายมานิช วงศ์กวน
 วุฒิการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเครื่องกล
 ตำแหน่ง Deputy Manager (รองผู้จัดการ)
 บริษัท ไทยทาเลนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด
3. ชื่อ-สกุล นายสมชาติ นันทโชติ
 วุฒิการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโยธา
 ตำแหน่ง Civil Manager (ผู้จัดการงานโยธา)
 บริษัท ไทยทาเลนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

“ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของ
พนักงานบริษัท ไทยทาเค้นนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด”

แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ไทยทาเค้นนาคา สากลก่อสร้าง จำกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบแต่ละข้อถือเป็นสิทธิเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และขอรับรองว่าการตอบของท่านจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น และขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน
- ส่วนที่ 3 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

นางสาวกมลณี รัตติธรรม

ผู้ศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านมีอายุเท่าไร

☐ ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 20 ปี- 30 ปี
☐ 31 ปี- 40 ปี	☐ มากกว่า 40 ปี
2. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่านคือข้อใด

☐ ต่ำกว่า ปวส.	☐ ปวส.
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. สถานภาพสมรสของท่านคือข้อใด

☐ โสด	☐ สมรส
☐ หม้าย/หย่าร้าง	
4. ท่านมีบุตร-ธิดา รวมกี่คน

☐ ไม่มี	☐ มี	☐ 1 คน
		☐ 2 คน
		☐ มากกว่า 2 คน
5. ท่านทำงานกับบริษัทฯปัจจุบัน มานานเท่าไร

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 ปี – 10 ปี
☐ 11 ปี – 20 ปี	☐ มากกว่า 20 ปี
6. หน้าที่ความรับผิดชอบหลักท่านคืองานประเภทใด

☐ งานโยธา	☐ งานไฟฟ้า
☐ งานเครื่องจักรกล	☐ งานบริหาร
7. ท่านเคยได้รับการอบรมหลักสูตรด้านความปลอดภัยอย่างน้อยเพียงใด

☐ ไม่เคย	☐ เคย	☐ 1-3 หลักสูตร
		☐ 4-10 หลักสูตร
		☐ มากกว่า 10 หลักสูตร
8. ท่านเคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงานในช่วงระหว่างการก่อสร้างปรับปรุงโรงงาน NIKON THAILAND CO., LTD หลังภาวะน้ำท่วมระหว่าง เดือน ธันวาคม 2554 –เมษายน 2555 หรือไม่

☐ ไม่เคย
☐ เคย โปรดระบุ.....ครั้ง
9. ท่านเคยพบเห็นเพื่อนร่วมงานประสบอุบัติเหตุจากการทำงานในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมาหรือไม่

☐ ไม่เคย
☐ เคย โปรดระบุ.....ครั้ง

ส่วนที่ 2 การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความปลอดภัยในการทำงาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท					
1. ท่านทราบว่าบริษัทมีแผนแม่บท “อุบัติเหตุเป็นศูนย์” (Zero Accident)					
2. ท่านทราบว่ากิจกรรม KYT คือ กิจกรรมด้านความปลอดภัย					
3. ท่านทราบวิธีวิเคราะห์ Job Safety Analysis, JSA					
4. ท่านทราบว่ากิจกรรม Minute Safety Talk จะต้องควบคู่กับกิจกรรม KYT					
5. ท่านทราบว่าบริษัทได้มีการจัดอบรมพนักงานด้านความปลอดภัย					
6. ท่านทราบวิธีการใช้ถังดับเพลิงชนิด ABC					
7. ท่านทราบวิธีปฏิบัติงานขณะที่ Plant Shutdown					
8. ท่านทราบวิธีการปฏิบัติงานในพื้นที่อับอากาศ					
9. ท่านทราบ Incident report					
ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร					
10. ท่านทราบวิธีควบคุมรถดัดดิน					
11. ท่านทราบวิธีการคำนวณระยะยกของเครน 25 ตัน					
12. ท่านทราบว่า Behavior Base Safety (BBS) มีส่วนช่วยในการบำรุงรักษาเครื่องจักรสำหรับงานก่อสร้าง					
13. ท่านทราบวิธีการซ่อมเครื่องตัดและเครื่องเจียร					
14. ท่านทราบวิธีควบคุมรถแบคโฮ					
15. ท่านทราบวิธีการปรับล้อระดับ					

ความปลอดภัยในการทำงาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร					
16. ท่านทราบวิธีการเดินและคล้องเกี่ยว Safety belt					
17. ท่านทราบวิธีควบคุมแก๊สขณะตัดหรือเชื่อมโลหะ					
18. ท่านทราบวิธีการใช้เครื่องเขย่าจี้คอนกรีต					
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน					
19. ท่านรู้จักกิจกรรม 5 ส					
20. ท่านทราบว่าการทำงานบนนั่งร้านโดยไม่มีเข็มขัดนิรภัยมีความเสี่ยงที่จะตกจากที่สูงได้					
21. ท่านทราบว่าการทำงานในที่อับอากาศท่านจะต้องมีถังออกซิเจนไว้ใช้สำหรับหายใจ					
22. ท่านรู้จักวิธีการใช้ Ear plug					
23. ท่านรู้จักวิธีการลดฝุ่นในพื้นที่ก่อสร้าง					
24. ท่านทราบการอ่านค่าความร้อนในพื้นที่โรงงาน					
25. ท่านทราบว่าการทำงานเกินกว่า 80 เดซิเบลจะมีผลต่อร่างกาย					
26. ท่านแยกแยะประเภทของหน้ากากแต่ละประเภทได้					
27. ท่านแยกแยะระหว่างถุงมือหนังสำหรับงานเคมีและงานเชื่อมโลหะได้					

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด โดยแบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับดังนี้

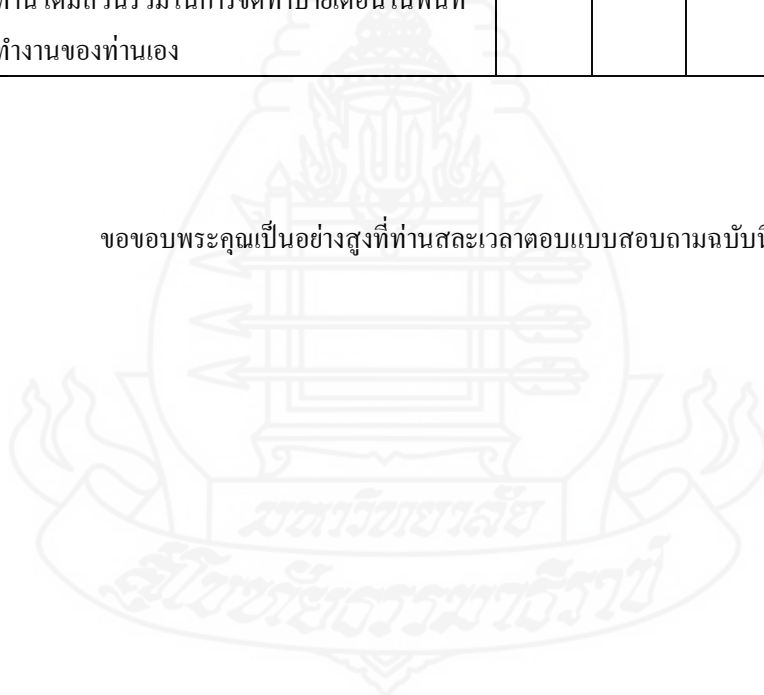
- 4 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง (ได้ปฏิบัติต่อสิ่งนั้นทุกครั้งสม่ำเสมอเป็นประจำ เช่น จำนวน 10 ครั้ง จะปฏิบัติโดยประมาณอยู่ที่ 10 ครั้ง)
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ได้ปฏิบัติต่อสิ่งนั้นค่อนข้างสม่ำเสมอเป็นประจำ เช่น จำนวน 10 ครั้ง จะปฏิบัติโดยประมาณอยู่ที่ 7-9 ครั้ง)
- 2 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง (ได้ปฏิบัติต่อสิ่งนั้นบ้างไม่สม่ำเสมอเช่น จำนวน 10 ครั้ง จะปฏิบัติโดยประมาณอยู่ที่ 4-6 ครั้ง)
- 1 หมายถึง ปฏิบัตินานๆครั้ง (ได้ปฏิบัติต่อสิ่งนั้นไม่สม่ำเสมอเช่น จำนวน 10 ครั้ง จะปฏิบัติโดยประมาณอยู่ที่ 1-3 ครั้ง)
- 0 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย (ไม่มีการปฏิบัติต่อสิ่งนั้นเลย)

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
	4	3	2	1	0
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท					
1. ท่านได้ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติและกฎความปลอดภัยในการทำงานของบริษัท					
2. ท่านได้ปฏิบัติตามการป้องกันอุบัติเหตุในงานที่ท่านรับผิดชอบ					
3. ท่านใช้คู่มือความปลอดภัยในการปฏิบัติงานบนที่สูง					
4. ท่านได้เข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัย					
5. ท่านได้วิเคราะห์การปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis, JSA) ทุกครั้งก่อนเริ่มงาน					
6. ท่านไม่เคยสวมรองเท้าแตะหรือเดินเท้าเปล่าในเขตผลิตของโรงงานประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน					
7. ท่านไม่เคยเดินทางลัด เช่น การกระโดดข้ามกำแพง มุดรั้วตาข่าย หรือเดินเข้าออกทางประตูฉุกเฉิน					
พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				

	4	3	2	1	0
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท					
8. ท่านไม่เคยเดินผ่านหรือยืนใต้สิ่งของที่กำลังยกขึ้น เช่น รถเครนกำลังยกอุปกรณ์ขนาดใหญ่					
9. ท่านไม่เคยสูบบุหรี่ในพื้นที่ก่อสร้าง					
ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร					
10. ท่านได้บำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์ความปลอดภัยทุกชนิดให้อยู่ในสภาพดี					
11. ท่านเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดด้วยตนเอง					
12. ท่านได้นำความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน ไปใช้ในงานที่ท่านได้รับผิดชอบเป็นอย่างดี					
13. ท่านปิดเครื่องจักรและอุปกรณ์ทุกครั้ง ก่อนดำเนินการซ่อมแซม					
14. ท่านได้ทำเรื่องขออนุญาตกับผู้จัดการ ก่อนเปิด-ปิด อุปกรณ์ต่างๆ					
15. ขณะที่ท่านปฏิบัติงานที่มีอันตราย ท่านมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยหรือ ผู้ให้สัญญาณ Sign Man รักษาการณ์อยู่ด้วยเสมอ					
16. ท่านใช้ลมเป่าทำความสะอาดเสื้อผ้า					
17. ท่านใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (PPE) อย่างถูกต้อง ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน					
18. ท่านได้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ไฟฟ้า และการเคลื่อนย้ายวัสดุ ก่อสร้าง					
ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง					
19. ท่านได้ทำความสะอาดพื้นที่ที่ท่านปฏิบัติงาน					
20. ท่านได้ทำกิจกรรม 5 ส					
21. ท่านได้นำความรู้จากอบรมปลอดภัยมาใช้ในการทำงาน ก่อสร้าง					
22. ท่านได้ให้ข้อมูลการปฏิบัติงานที่เป็นจริงให้แก่บริษัท					

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
	4	3	2	1	0
ด้านการทำงานในงานก่อสร้าง					
23. ท่านได้ปฏิบัติงานตามแบบโครงสร้างทั้งหมด					
24. ท่านได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ตู้ไฟฟ้า ชั่วคราว พัดลมดูดอากาศ ไว้ในพื้นที่การทำงานของท่านตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน					
25. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของท่าน					
26. ท่านได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงสถานที่ และสิ่งแวดลอมในการปฏิบัติงานของท่าน					
27. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายเตือนในพื้นที่ทำงานของท่านเอง					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวกมลณี รัตติธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	9 กันยายน พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาโยธา – ชลประทาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2550
สถานที่ทำงาน	บริษัท ไทยทาเคเนคานา สากลก่อสร้าง จำกัด
ตำแหน่ง	วิศวกรโยธา

